

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Західноукраїнський національний університет

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

ПЕРЕЦЬ Григорій Вадимович

**Лінгвістична і культурна локалізація новинного контенту каналу
Euronews в українському перекладі / Linguistic and Cultural
Localization of the News Content of the Euronews Channel in Ukrainian
Translation**

спеціальність: 035 – Філологія

освітньо-професійна програма – Філологія (германські мови): методика викладання і переклад

Кваліфікаційна робота

Виконав студент групи ФІЛм-21

Г. В. Перець

Науковий керівник

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту:

“ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

ТЕРНОПІЛЬ - 2025

АНОТАЦІЯ

Перець Григорій Вадимович «Лінгвістична і культурна локалізація новинного контенту каналу euronews в україномовному перекладі»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська». - Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, 2025.

У магістерській роботі досліджено лінгвістичну та культурну локалізацію новинного контенту телеканалу Euronews в україномовному перекладі. На матеріалі збірки англomовних новинних текстів та їхніх україномовних версій проаналізовано, як засобами перекладу відтворюється зміст, жанрово-стилістичні особливості та культурно-політичний контекст оригіналу. Описано основні лексико-семантичні, синтаксичні й текстові стратегії локалізації, зокрема компресію, експлікацію, адаптацію культурно маркованих одиниць, перебудову інформаційної структури та модифікацію оцінної лексики. Показано, що україномовна локалізація поєднує прагнення зберегти редакційну нейтральність Euronews із необхідністю узгодження термінології, тональності й акцентів з українським медійним та суспільно-політичним контекстом. Виокремлено типові моделі передачі реалій (подій в Україні, міграційної кризи, санкційної політики ЄС) та «людського виміру» новин у перекладі. Зроблено висновок про формування відносно стійкої моделі україномовної локалізації Euronews, що має значення для подальшого розвитку теорії й практики перекладу новинного медіаконтенту.

Ключові слова: локалізація, переклад новин, медіадискурс, Euronews, українська мова, культурно марковані одиниці, прагматика, оцінна лексика.

ANNOTATION

Perets Hryhoriy Vadymovych “Linguistic and Cultural Localization of Euronews Channel News Content in Ukrainian Translation”

Qualification work for the attainment of the educational degree “Master” in speciality 035 “Philology”, specialization 035.041 “Germanic Languages and Literatures (including Translation), first – English”. – West Ukrainian National University, Ternopil, 2025.

The master’s thesis examines the linguistic and cultural localization of the news content of the Euronews TV channel in Ukrainian translation. On the basis of a collection of English-language news texts and their Ukrainian versions, it analyses how translation tools are used to reproduce the content, genre and stylistic features, and the cultural and political context of the original. The main lexico-semantic, syntactic and textual localization strategies are described, in particular compression, explicitation, adaptation of culturally marked units, restructuring of the information structure and modification of evaluative vocabulary. It is shown that Ukrainian-language localization combines the intention to preserve the editorial neutrality of Euronews with the need to harmonize terminology, tonality and emphases with the Ukrainian media and sociopolitical context. Typical models of rendering realia (events in Ukraine, the migration crisis, the EU sanctions policy) and the “human dimension” of news in translation are singled out. It is concluded that a relatively stable model of Ukrainian-language localization of Euronews is taking shape, which is significant for the further development of the theory and practice of translating news media content.

Key words: localization, news translation, media discourse, Euronews, Ukrainian language, culturally marked units, pragmatics, evaluative vocabulary.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
-------------------	----------

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ НОВИННОГО МЕДІАКОНТЕНТУ..10

1.1. Новинний дискурс у сучасному європейському медіапросторі: жанрові та стилістичні особливості.....	10
1.2. Переклад і локалізація: співвідношення понять та специфіка локалізації аудіовізуального новинного контенту.....	18
1.3. Лінгвістичні й культурні аспекти локалізації: функціонально-стилістичний, прагматичний і дискурсивний підходи.....	20
1.4. Стратегії та тактики перекладу й локалізації новинних текстів у сучасних перекладознавчих дослідженнях.....	24

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОКАЛІЗАЦІЇ НОВИННОГО КОНТЕНТУ EURONEWS.....28

2.1. Канал Euronews як об'єкт дослідження: формат, мовна політика та особливості редакційної стратегії.....	28
2.2. Україномовна версія Euronews: організація мовлення, цільова аудиторія та форми подання новинного контенту.....	32
2.3. Формування корпусу дослідження: критерії відбору новинних сюжетів, їх тематична та жанрова класифікація.....	38
2.4. Методи аналізу лінгвістичної і культурної локалізації: описовий, порівняльно-перекладознавчий, дискурс- та елементи контент-аналізу...	42

РОЗДІЛ 3. ЛІНГВІСТИЧНА І КУЛЬТУРНА ЛОКАЛІЗАЦІЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ EURONEWS В УКРАЇНОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	47
3.1. Лінгвістичні стратегії локалізації новинного контенту Euronews: передача суспільно-політичної лексики, власних назв та інституційних реалій.....	47
3.2. Синтаксичні та текстові трансформації у процесі локалізації: сегментація тексту, зміна інформаційної структури, компресія та експлікація.....	53
3.3. Передача культурно маркованих елементів і реалій: стратегії адаптації, нейтралізації та збереження культурної специфіки в україномовному перекладі.....	59
3.4. Прагматичні та ідеологічні аспекти локалізації: модифікація оцінної лексики, тональності й акцентів у новинних сюжетах Euronews для української аудиторії.....	66
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена інтенсивною європейською інтеграцією України, зростанням ролі міжнародних новин у формуванні суспільної думки та потребою в якісній україномовній репрезентації глобального інформаційного простору. У сучасних умовах війни, посилення інформаційної безпеки та боротьби з дезінформацією доступ до надійного, оперативного й водночас коректно локалізованого новинного контенту є важливою передумовою для прийняття суспільно значущих рішень та адекватного розуміння світових політичних, економічних і культурних процесів українською аудиторією. У цьому контексті особливе місце посідає телеканал Euronews як один з провідних загальноєвропейських новинних мовників, який пропонує багатомовні версії своїх матеріалів і орієнтований на транснаціональну аудиторію.

Новинний контент Euronews вирізняється специфічною редакційною політикою, прагненням до мультиперспективності та фокусом на загальноєвропейському ракурсі висвітлення подій. Водночас для українського глядача важливим є не лише доступ до «європейського» бачення подій, а й адекватна лінгвістична й культурна адаптація цього контенту до норм сучасної української літературної мови, національно-культурних реалій та когнітивних очікувань. Простий переклад новинних сюжетів виявляється недостатнім, адже йдеться про складний процес локалізації, що включає добір термінології, інтерпретацію соціально-політичних реалій, передачу оцінних компонентів, стилістичних домінант і прагматичних акцентів.

Проблематика перекладу й локалізації аудіовізуального медіаконтенту, зокрема новинного, привертає значну увагу зарубіжних і вітчизняних дослідників у межах сучасного перекладознавства,

медіалінгвістики, дискурс-аналізу та культурології. Досліджуються особливості новинного дискурсу, феномен «перепакуння» новин для інших аудиторій, специфіка субтитрування й дублювання, стратегії доместикації та форенізації, питання ідеологічних зсувів у процесі міжмовної медіації. Водночас локалізація саме новинного контенту телеканалу Euronews українською мовою досі не має системного, комплексного висвітлення. Саме ця обставина зумовлює наукову новизну та актуальність обраної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами й темами кафедри полягає в тому, що дослідження здійснюється в річці пріоритетних для освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови): методика викладання і переклад» напрямів – теорії та практики перекладу, медіалінгвістики, аналізу дискурсу, а також відображає загальну тенденцію до поглибленого вивчення механізмів функціонування англomовного та багатомовного медіадискурсу в українському культурному контексті.

Метою кваліфікаційної роботи є комплексний аналіз лінгвістичної і культурної локалізації новинного контенту телеканалу Euronews в україномовному перекладі та виявлення основних стратегій і тактик перекладу, що забезпечують адаптацію новинних повідомлень до потреб української аудиторії.

Для досягнення поставленої мети передбачається виконання таких завдань:

- узагальнити теоретичні підходи до розуміння новинного дискурсу, перекладу й локалізації аудіовізуального медіаконтенту;
- з'ясувати співвідношення понять «переклад» і «локалізація» та визначити специфіку локалізації новинного аудіовізуального контенту;

- охарактеризувати формат, мовну політику та редакційну стратегію телеканалу Euronews, зокрема щодо українського сегмента аудиторії;
- проаналізувати лексичні й термінологічні особливості локалізації новинного контенту Euronews українською мовою, зокрема передачу суспільно-політичної лексики, власних назв, назв інституцій та інших реалій;
- виявити й класифікувати основні стратегії передачі культурно маркованих елементів і реалій у процесі локалізації новинного контенту;
- з'ясувати прагматичні та ідеологічні аспекти локалізації новин Euronews для української аудиторії, простежити можливі зрушення в оцінній лексиці, тональності й акцентах.

Об'єктом дослідження є новинний аудіовізуальний контент телеканалу Euronews та його україномовна локалізована версія.

Предметом дослідження є лінгвістичні (лексичні, граматичні, текстові) та культурні (реаліємічні, прагматичні, ідеологічні) особливості локалізації новинного контенту телеканалу Euronews в україномовному перекладі, а також стратегії й тактики перекладу, що застосовуються при адаптації повідомлень до українського культурно-комунікативного простору.

Матеріалом дослідження слугує корпус новинних сюжетів телеканалу Euronews та їх україномовних перекладів, відібраних за певний період мовлення (орієнтовно 2023–2025 рр.) з урахуванням тематичної (політичні, економічні, соціальні, культурні новини тощо) та жанрової різноманітності. До корпусу включаються як відеозаписи, так і їхні транскрипти мовою оригіналу та в україномовній версії; загальний обсяг

матеріалу має бути достатнім для виявлення повторюваних моделей локалізації та статистично релевантних тенденцій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в роботі пропонується цілісне описання лінгвістичної й культурної локалізації новинного контенту саме телеканалу Euronews в українському медіапросторі. Уперше на матеріалі систематизованого корпусу новинних сюжетів цього каналу буде здійснено комплексний аналіз лексичних, синтаксичних, текстових і прагматичних трансформацій, охарактеризовано домінантні стратегії й тактики перекладу, спрямовані на адаптацію європейського новинного продукту до української аудиторії.

Практичне значення. Матеріали й висновки дослідження можуть бути залучені до навчального процесу при викладанні курсів з теорії та практики перекладу, а також при підготовці спецкурсів і практичних тренінгів для перекладачів і журналістів.

Апробація результатів. Основні положення та результати дослідження доповідалися та обговорювалися на засіданнях кафедри іноземних мов та ІКТ ЗУНУ

Структура кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, що поділяються на підрозділи, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить орієнтовно 80 сторінок друкованого тексту, список використаних джерел налічуватиме не менше 50 найменувань українських та іноземних публікацій.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ НОВИННОГО МЕДІАКОНТЕНТУ

1.1. Новинний дискурс у сучасному європейському медіапросторі: жанрові та стилістичні особливості

Новинний дискурс посідає центральне місце в структурі сучасного медіапростору, оскільки саме через новини суспільство отримує базову інформацію про політичні, економічні, соціальні та культурні процеси. У лінгвістичному сенсі новинний дискурс розглядають як інституційно зумовлену форму комунікації, що реалізується в межах професійної діяльності журналістів та редакцій і спрямована на масову, неоднорідну аудиторію. Для нього характерні стандартизованість, регламентованість форм подання інформації, залежність від редакційної політики медіаінституції, а також постійний зв'язок із поточною подієвістю. Новини є не лише відображенням реальності, а й специфічним способом її конструювання, оскільки вибір фактів, ракурс їх подачі, мовні й композиційні засоби впливають на сприйняття подій аудиторією.

У європейському медіапросторі новинний дискурс формується під впливом розвинених традицій публічної сфери, діяльності суспільних мовників, норм професійної етики та регуляторних рамок Європейського Союзу і Ради Європи. Для нього є типовою орієнтація на плюралізм джерел, баланс думок, відокремлення фактичної інформації від коментаря, а також прагнення до дотримання стандартів точності, неупередженості та прозорості. Водночас у межах єдиного європейського інформаційного простору співіснують різні національні журналістські культури, які демонструють відмінності у ступені формалізації мовлення, рівні експлікації оцінних компонентів, домінуванні аналітичних чи репортажних форматів. У багатомовних і транснаціональних медіа, до яких належить

Euronews, це особливо відчутно, оскільки редакційні стандарти мають бути узгоджені з різними культурно-комунікативними традиціями.

Жанрова структура новинного дискурсу є складною та багаторівневою. До ядра новинного блоку належать короткі інформаційні повідомлення, що подаються у вигляді заголовка, стислої підводки та сюжету, де у хронологічно або логічно впорядкованому вигляді викладаються ключові факти. Поряд із класичними «жорсткими» новинами, які фокусуються на політичних та економічних подіях, у сучасних європейських медіа значне місце посідають «м'які» новини, присвячені культурі, способу життя, науці, технологіям. До системи новинних жанрів входять також репортажі з місця подій, кореспондентські включення, інтерв'ю, бекграундери, аналітичні огляди, що доповнюють основний потік коротких новин контекстом, коментарями експертів, статистикою та історичними довідками. Кожен із цих жанрів має власні структурні й стилістичні параметри, але всі вони інтегруються в єдиний дискурс завдяки тематичній єдності, спільним формульним конструкціям та повторюваним композиційним схемам.

Особливістю новинного дискурсу є його чітка внутрішня організація. Стандартною вважається інверсійна побудова тексту за принципом «перевернутої піраміди», коли найважливіша інформація подається на початку (лід), а далі слідує деталізація, коментарі та другорядні факти. Така структура зумовлена як потребами телемовлення й онлайн-комунікації, де глядач або користувач може будь-коли перервати сприйняття матеріалу, так і конкуренцією між медіа за увагу аудиторії. У європейських новинних програмах ця структура поєднується з візуальними та аудіальними маркерами: використанням титрів, інфографіки, карт, закадрового тексту, прямої мови очевидців і експертів. Усе це створює багатокодовий текст, у

якому вербальний ряд взаємодіє з відеорядом і звуком, а отже, формує специфічне поле для перекладу й локалізації.

Стилістичні особливості новинного дискурсу визначаються одночасною дією вимог до об'єктивності та зрозумілості. З одного боку, домінує нейтральна, стандартизована лексика, домінує уникання надмірно експресивних засобів, вживаються стійкі формули введення джерел («за даними», «повідомляє», «зазначив», «як заявили в»), підтримується високий рівень термінологічної точності. З іншого боку, сучасні європейські новини відображають тенденції до «розмовності» медійного мовлення: спостерігається скорочення складних синтаксичних конструкцій, перевага коротких речень, запровадження елементів усного мовлення, риторичних запитань, звернень до глядача. Поєднання офіційно-ділового, публіцистичного й розмовного стилів створює гібридну, але впізнавану стилістику новин, у якій функціональність переважає над художністю, а прагнення до максимальної зрозумілості часто веде до спрощення синтаксису й компресії інформації.

Лексичний рівень новинного дискурсу характеризується високою концентрацією суспільно-політичної та економічної термінології, аббревіатур, назв міжнародних організацій, інституцій ЄС, політичних партій, посад, документів. Значна частина цієї лексики має англійське або французькомовне походження, що особливо помітно в загальноєвропейських каналах, які орієнтуються на наднаціональну аудиторію. У текстах новин активно використовуються цитати з офіційних заяв, пресрелізів, виступів політиків, що зумовлює інтертекстуальний характер дискурсу. Водночас у матеріалах, пов'язаних із культурою, спортом чи повсякденним життям, частіше з'являються елементи розмовної лексики, метафоричні вислови, кліше масової культури, які покликані зробити контент ближчим до реального мовлення аудиторії.

Синтаксичний рівень новинного мовлення відзначається прагненням до лаконізму та ритмічності. Прості розповідні речення, парцеляція, активне використання дієслів теперішнього часу для позначення актуальних подій («сьогодні лідери країн ЄС зустрічаються...», «у Брюсселі тривають переговори...») створюють ефект безпосередньої присутності. Часто застосовується пасивна конструкція або безособові форми, які дозволяють уникати прямого називання суб'єкта дії, що відповідає прагненню до формальної нейтральності. Однак у політично чутливих сюжетах навіть незначні синтаксичні варіації можуть сигналізувати про зміну розподілу відповідальності, акцентів або ступеня категоричності тверджень, що робить синтаксис важливою площиною для аналізу прагматичних ефектів.

У сучасному європейському медіапросторі новинний дискурс є принципово мультимодальним. Телевізійні й онлайн-новини поєднують вербальний текст диктора або кореспондента, відеоряд, графіку, аудіо супровід, текстові плашки та субтитри. Значна частина інформації передається невербально: через зображення місця подій, міміку й жести учасників, символічні кадри. Унаслідок цього будь-який вербальний елемент новинного сюжету функціонує у взаємодії з іншими модальностями, що впливає на вибір лексики, структуру фраз, спосіб введення власних назв, географічних позначень, числових даних. Для багатомовних каналів мультимодальність доповнюється необхідністю узгодження аудіосупроводу, субтитрів і титрів різними мовами, що підсилює роль лінгвістичної та культурної локалізації.

Європейський новинний дискурс також зазнає впливу цифрової трансформації. Більшість телеканалів, включно з Euronews, інтегрують телевізійні випуски з онлайн-платформами, соціальними мережами, мобільними застосунками. Це змінює темпоральні параметри новин:

з'являється безперервне оновлення стрічки, розширюється формат «breaking news», активізується використання коротких відеофрагментів, адаптованих для перегляду на мобільних пристроях. Для таких форматів характерними є ще більша компресія тексту, опора на заголовок, візуальний ряд і коротку підводку. Усе це ускладнює завдання перекладача й локалізатора, який має в обмеженому обсязі передати ключову інформацію, зберігаючи при цьому стилістичні стандарти каналу та культурну зрозумілість для цільової аудиторії.

Специфіка виявляється й у поєднанні наднаціонального та національного вимірів. Загальноєвропейські канали, такі як Euronews, подають новини з позицій «європейського» ракурсу, але водночас пропонують національні мовні версії контенту, орієнтовані на конкретні аудиторії. Це передбачає, що один і той самий сюжет має залишатися впізнаваним за структурою, тональністю й інформаційним ядром у всіх мовних версіях, але при цьому враховувати особливості мовних норм, культурних реалій і політичної чутливості окремих країн. Таким чином, новинний дискурс стає простором постійної міжкультурної медіації, де лінгвістичні й стилістичні рішення нерозривно пов'язані з питаннями ідентичності, цінностей і символічних кордонів.

Окреслені жанрові та стилістичні особливості новинного дискурсу в сучасному європейському медіапросторі створюють теоретичне підґрунтя для подальшого аналізу локалізації новинного контенту Euronews українською мовою. Розуміння структурних, лексико-граматичних і прагматичних параметрів цього дискурсу дозволяє точніше виявити, які саме елементи потребують адаптації при переході від оригінальної версії до україномовного перекладу, які стратегії й тактики перекладу виявляються найбільш релевантними та як вони впливають на сприйняття новин українською аудиторією.

1.2. Переклад і локалізація: співвідношення понять та специфіка локалізації аудіовізуального новинного контенту.

Проблематика співвідношення понять «переклад» і «локалізація» є однією з ключових у сучасному перекладознавстві, особливо коли йдеться про медіатексти й аудіовізуальний контент. Традиційно переклад розуміють як процес міжмовної медіації, спрямований на відтворення змісту, структури й функцій вихідного тексту засобами іншої мови з максимально можливим збереженням інформаційної повноти та прагматичної еквівалентності. У такому підході центральними є категорії еквівалентності, адекватності, норми мови перекладу, а також урахування жанрово-стилістичних особливостей оригіналу. Натомість локалізація постає як ширше явище, яке включає не лише власне переклад вербального компонента, а й комплекс змін, пов'язаних з адаптацією продукту (тексту, програми, медіаконтенту) до конкретної цільової аудиторії, її культурних, правових, соціальних та комунікативних особливостей.

У цьому сенсі локалізація новинного контенту виходить за межі «класичного» перекладу: вона охоплює роботу з візуальними елементами, форматом подачі, часовими рамками сюжету, добором реалій, способом введення посилань на події та інституції, які можуть бути по-різному відомі або релевантні для різних національних аудиторій. Для перекладу достатньо відтворити вихідний текст засобами мови перекладу, тоді як локалізація передбачає критичне переосмислення самого повідомлення з урахуванням того, як його сприйматимуть глядачі в певній країні. У новинному дискурсі це особливо важливо, оскільки йдеться про оперативну інформацію, пов'язану з актуальними подіями, що мають різний ступінь значущості для різних спільнот.

Ще однією принциповою відмінністю між перекладом і локалізацією є ступінь допустимої трансформації вихідного матеріалу. У традиційній моделі перекладу будь-які зміни, які не зумовлені системними відмінностями мов або жанровою специфікою, оцінюються критично, адже можуть призвести до втрати змісту чи викривлення авторського задуму. Натомість локалізація передбачає досить широкий спектр модифікацій: скорочення або розширення тексту, переструктурування інформації, зміну прикладів, пояснення або, навпаки, опущення певних реалій, які є надто далекими для цільової аудиторії. У випадку новинного контенту багатомовного телеканалу локалізація може включати варіювання заголовків, підводок, способу подання фонові інформації, а також адаптацію графічних елементів, карт і титрів.

Аудіовізуальний новинний контент має низку специфічних характеристик, які впливають на процес локалізації. По-перше, це мультимодальність: вербальний компонент (дикторський текст, пряма мова, субтитри) функціонує у нерозривній єдності з відеорядом, звуковим супроводом, титрами, інфографікою. Перекладач і локалізатор не можуть ігнорувати візуальний аспект, адже зображення часто містить ключові реалії, географічні назви, символи, логотипи, які потребують пояснення або коректного позначення мовою перекладу. Наприклад, карта з позначенням регіонів ЄС або кадри з будівлями інституцій Євросоюзу вимагають чіткої, уніфікованої передачі їхніх назв українською мовою, щоб уникнути неоднозначностей і забезпечити впізнаваність для глядача.

По-друге, аудіовізуальний новинний текст суттєво обмежений часовими рамками. Тривалість сюжету, як правило, вимірюється хвилинами, іноді десятками секунд, що зумовлює високу щільність інформації. Локалізатор повинен у цих межах передати основний зміст, забезпечити зрозумілість та дотримання мовних норм, водночас

синхронізуючи текст із відеорядом. Це може вимагати додаткової компресії або, навпаки, експлікації окремих фрагментів. Наприклад, англomовний оригінал може містити стислу згадку про організацію чи політичну партію, добре відому європейській аудиторії, але мало знайому частині українських глядачів; у такому випадку локалізатор стоїть перед вибором між збереженням лаконізму та коротким поясненням, яке виходить за межі буквального перекладу, але підвищує зрозумілість.

По-третє, важливим чинником є стандарти й політика самого медіа. Багатомовні канали на кшталт Euronews прагнуть до узгодженості між різними мовними версіями: основна сюжетна лінія, набір фактів, хронологія подій мають залишатися однаковими, незалежно від мови мовлення. Це обмежує свободу локалізатора в частині змін структури сюжету, але не скасовує потреби в гнучкому перекладацькому рішенні на рівні лексики, синтаксису, прагматики. Таким чином, локалізація відбувається в межах подвійної рамки: з одного боку, її регламентують редакційні стандарти й настанови «материнської» редакції, з іншого – норми й очікування національної мовної спільноти, для якої здійснюється переклад.

Специфіка локалізації новинного аудіовізуального контенту полягає також у необхідності роботи з культурно маркованими елементами. У новинах часто присутні реалії, пов'язані з політичними інститутами, правовими системами, історичними подіями, соціальними практиками, які можуть бути добре зрозумілими в одному культурному контексті й малознайомими в іншому. Для української аудиторії деякі європейські політичні аббревіатури, назви партій, коаліцій, внутрішньополітичні процеси держав-членів ЄС потребують або усталених еквівалентів, або коротких пояснень. Локалізація в цьому випадку передбачає вибір між стратегіями доместикації (часткове «уподібнення» реалії до більш відомих українському глядачеві явищ) та форенізації (збереження іншомовної

специфіки з мінімально необхідним поясненням). Від цього вибору залежить, наскільки новина залишатиметься «європейською» за своїм звучанням або набуватиме більш «націоналізованого» характеру.

Не менш важливим аспектом локалізації є передача прагматичних та оцінних компонентів. Хоча новинний дискурс декларує прагнення до нейтральності й об'єктивності, у реальному мовленні повністю уникнути оцінок майже неможливо. Епітети, метафори, добір дієслів дії, спосіб представлення сторін конфлікту можуть формувати приховану симпатію або антипатію, задавати тональність висвітлення події. У процесі локалізації перекладач має вирішувати, наскільки точно відтворювати ці нюанси, особливо коли вони стосуються політично чутливих тем для цільової аудиторії. У багатьох випадках надмірна експресивність, прийнятна в одній журналістській культурі, може вважатися неприйнятною в іншій, що спонукає до пом'якшення формулювань або заміни емоційно забарвленої лексики нейтральнішою. Водночас надмірне «знебарвлення» тексту може призвести до втрати авторського ракурсу та зниження виразності матеріалу.

Особливу роль у локалізації новинного контенту відіграє узгодження термінології та власних назв. Для україномовної версії Euronews важливо дотримуватися уніфікованих перекладних відповідників назв європейських інституцій, міжнародних організацій, посад, документів, географічних об'єктів. Порушення термінологічної узгодженості, варіативність написання власних назв, некоректні кальки можуть не лише ускладнювати сприйняття матеріалу, а й знижувати довіру аудиторії до каналу як до джерела професійної інформації. Тому локалізатор спирається на національні стандарти передавання власних назв, офіційні переклади документів ЄС та інших міжнародних організацій, усталені в українській мові терміни.

Окремим викликом для локалізації є різні канали поширення того самого контенту. Один і той самий новинний матеріал Euronews може існувати у вигляді телевізійного сюжету, тексту на сайті, допису в соціальних мережах, короткого відео для мобільних платформ. Для кожного з цих форматів потрібні певні адаптації: скорочення або розгортання тексту, зміна структури, інший баланс між вербальним і візуальним компонентами. Локалізатор має забезпечити цілісність повідомлення в межах усіх платформ, водночас зберігаючи картину подій, задану вихідною редакцією. Це означає, що локалізація новинного контенту стає не разовим актом перекладу окремого тексту, а тривалим процесом координації різних версій одного інформаційного продукту.

Отже, локалізація аудіовізуального новинного контенту каналу Euronews в україномовному перекладі являє собою комплексну діяльність, у якій поєднуються лінгвістичні, культурні, прагматичні та технологічні рішення. Вона передбачає не лише точний переклад вербального ряду, а й урахування мультимодальної природи новин, часових обмежень, стандартизованих редакційних вимог, особливостей українського інформаційного простору. Розмежування понять «переклад» і «локалізація» в цьому контексті дозволяє чіткіше окреслити предмет подальшого аналізу: у центрі уваги опиняються саме ті трансформації, які виходять за межі буквального міжмовного відтворення й спрямовані на забезпечення ефективної комунікації між європейським новинним продуктом та українською аудиторією. У наступних підрозділах ці аспекти будуть деталізовані з урахуванням функціонально-стилістичних, прагматичних і дискурсивних підходів до аналізу локалізації.

1.3. Лінгвістичні й культурні аспекти локалізації: функціонально-стилістичний, прагматичний і дискурсивний підходи.

Лінгвістична й культурна локалізація новинного контенту передбачає не лише технічне перенесення тексту з однієї мови в іншу, а й глибоке узгодження мовних засобів із нормами, цінностями та комунікативними очікуваннями цільової аудиторії. У цьому контексті особливо продуктивними є три аналітичні ракурси: функціонально-стилістичний, прагматичний і дискурсивний. Вони дозволяють розглядати локалізований текст як елемент функціональної системи стилів, як засіб реалізації конкретних комунікативних намірів та як частину ширшого медіадискурсу, у якому відбиваються ідеологічні установки, моделі інтерпретації подій і культурні коди.

Функціонально-стилістичний підхід зосереджується на тому, наскільки локалізований текст зберігає функціональну належність до певного стилю та жанру. Новини Euronews належать до публіцистичного стилю з виразним інформаційним ядром і елементами офіційно-ділового та розмовного мовлення. Локалізація українською мовою має забезпечити відповідність цим стилістичним параметрам, дотримуючись норм сучасної української літературної мови й усталених стандартів мовлення в національному телепросторі. Йдеться не лише про правильність граматичних форм, а й про добір лексики, типової для новин: нейтральні номінації, точні терміни, прозорі словосполучення, відсутність надмірної експресивності. Якщо вихідний текст поєднує інформаційну функцію з певною часткою оцінності або емоційного забарвлення, перекладач має вирішити, як відтворити цю комбінацію так, щоб вона не вступала в конфлікт із українськими уявленнями про «стандарт» новинного мовлення.

У межах функціонально-стилістичного підходу важливим є аналіз лексичних і синтаксичних рішень, які впливають на сприйняття тексту як «новинного». Для європейських багатомовних каналів характерна висока насиченість суспільно-політичною та інституційною термінологією,

міжнародними аббревіатурами, назвами органів влади, наднаціональних структур, угод. Локалізація вимагає використання узгоджених українських відповідників, уникнення випадкових калюк, стабільного написання власних назв. На синтаксичному рівні необхідно зберегти притаманну новинам лаконічність, ритмічність і динамізм, що досягаються завдяки коротким реченням, активним дієслівним формам, стандартним моделям побудови підводок. Порухення цих характеристик призводитиме до стилістичних збоїв, коли україномовний варіант перестане сприйматися як типовий елемент новинного потоку.

Прагматичний підхід акцентує увагу на комунікативній настанові й очікуваній реакції адресата. Новинний текст виконує не лише інформативну, а й впливову функцію: він формує уявлення про значущість подій, розподіл відповідальності, легітимність дій різних акторів. У процесі локалізації важливо зберегти основний комунікативний намір вихідного тексту, але водночас урахувати специфіку українського контексту, де низка тем (війна, безпека, євроінтеграція, гуманітарні наслідки конфліктів) має особливу чутливість. Одна й та сама формула, яка в оригіналі сприймається як нейтральна, в українському просторі може викликати інший прагматичний ефект, зокрема через досвід війни, суспільні травми або політичні асоціації.

З прагматичної точки зору особливу роль відіграє передача оцінних компонентів, модальності та ступеня категоричності висловлювань. Добір дієслів, прикметників, прислівників оцінки може або посилювати, або пом'якшувати враження від події. Локалізатор має балансувати між точним відтворенням авторського ракурсу й дотриманням принципів відповідального інформування, прийнятих в українських медіа. Це стосується, наприклад, характеристик дій сторін конфлікту, опису втрат, використання термінів на позначення військових операцій чи політичних

рішень. Прагматичний підхід дозволяє проаналізувати, як зміна одного слова або конструкції зумовлює зрушення у сприйнятті сюжету, й тим самим виявити приховані «мікроперекоди» змісту, що виникають під час локалізації.

Культурний вимір прагматики пов'язаний із фоновими знаннями аудиторії та набором культурних кодів, які активує той чи інший фрагмент тексту. Європейський новинний дискурс часто спирається на мовчазні передумови: обізнаність із основними інституціями ЄС, політичними процесами, історією окремих держав, символічними подіями. Українська аудиторія частково поділяє ці знання, але водночас має власний унікальний досвід, пов'язаний із пострадянською трансформацією, Революцією Гідності, триваючою війною. Локалізація повинна враховувати, що певні відсилання можуть бути недостатньо прозорими або, навпаки, набувати додаткових смислів. Тому перекладач-локалізатор нерідко вдається до коротких уточнень, змін структури інформації, переакцентування деталей, щоб уникнути непорозумінь і забезпечити релевантність повідомлення для українського глядача.

Дискурсивний підхід дає змогу розглядати локалізований новинний текст не ізольовано, а як фрагмент ширшого інформаційного поля, що включає попередні й наступні сюжети, редакційні практики, домінантні наративи. Новини каналу Euronews конструюють певне бачення світу: задають рамки інтерпретації конфліктів, економічних криз, міжнародних домовленостей, гуманітарних катастроф. У процесі локалізації ці рамки переосмислюються в світлі українського медіаконтексту, де вже існують свої наративи про Європейський Союз, НАТО, сусідні держави, глобальні процеси. Дискурс-аналіз дозволяє простежити, як змінюється структура тематичних блоків, послідовність аргументів, співвідношення між голосами різних акторів, наскільки українська версія зберігає

«європейський» кут зору або набуває виразного «україноцентричного» відтінку.

З погляду дискурсивної організації важливими є засоби когезії та тематичної прогресії: сполучники, займенники, повтори, узагальнювальні номінації. У локалізованому тексті вони можуть зазнавати змін через відмінності між англійською, французькою та українською мовами, а також через прагнення зробити виклад прозорішим для адресата. Це впливає на побудову макроструктури: посилюються або слабшають причинно-наслідкові зв'язки, змінюються акценти в описі учасників подій (наприклад, через використання узагальнених назв на кшталт «європейські лідери», «міжнародна спільнота», «українська сторона»). Аналіз цих дискурсивних рішень дає можливість виявити, як локалізація впливає на розподіл ролей і ступінь видимості України в загальноєвропейському інформаційному полі.

Сукупність функціонально-стилістичного, прагматичного й дискурсивного підходів створює цілісну рамку для опису лінгвістичної та культурної локалізації новинного контенту Euronews. Функціонально-стилістичний рівень дозволяє оцінити, наскільки україномовна версія відповідає стандартам новинного мовлення; прагматичний фіксує зміни в комунікативному ефекті й оцінній складовій; дискурсивний виявляє трансформації на рівні наративів і рамок інтерпретації. Надалі саме така комплексна оптика застосовуватиметься до аналізу конкретних прикладів локалізації, що дасть змогу простежити взаємодію мовних рішень і культурних факторів у формуванні образу світу, який отримує українська аудиторія з екранів Euronews.

1.4. Стратегії та тактики перекладу й локалізації новинних текстів у сучасних перекладознавчих дослідженнях

Сучасні перекладознавчі дослідження, присвячені медійному та, зокрема, новинному дискурсу, виходять із того, що переклад новинних текстів майже ніколи не є «буквальним» у традиційному розумінні. Він поєднує в собі елементи перекладу, редагування, адаптації й іноді переписування тексту відповідно до стандартів конкретного медіа та очікувань цільової аудиторії. Саме тому в науковій літературі активно використовується поняття «трансредагування» (transediting), яке підкреслює органічне поєднання перекладу й редакторського втручання. У межах цього підходу стратегії перекладу новин розглядаються не лише з погляду мовних трансформацій, а й як інструменти інституційного контролю за змістом, структурою й інтерпретацією подій.

Класичні опозиції перекладацьких стратегій, як-от «доместикація» – «форенізація», «динамічна» – «формальна» еквівалентність чи «комунікативний» – «семантичний» переклад, у сфері новин набувають особливої специфіки. Доместикаційна стратегія, орієнтована на максимальне наближення тексту до мовних та культурних норм цільової аудиторії, проявляється у прагненні зробити новину максимально «своєю» для глядача: невідомі реалії пояснюються, надмірно складні конструкції спрощуються, відсилання до суто внутрішньоєвропейських контекстів згладжуються або замінюються на більш універсальні формулювання. Форенізаційна стратегія, навпаки, спрямована на збереження іншомовної специфіки, у тому числі культурно маркованих елементів, назв інституцій, аббревіатур, топонімів у формі, близькій до оригіналу. У новинних перекладах багатомовних каналів, до яких належить Euronews, зазвичай спостерігається поєднання цих двох стратегій: ключові європейські реалії зберігаються в упізнаваній формі, але супроводжуються поясненнями або адаптуються до норм національної мови.

Серед конкретніших стратегій, описаних у перекладознавстві, для новинних текстів особливо релевантними є компресія, експлікація, модуляція, генералізація та конкретизація. Компресія застосовується тоді, коли вихідний текст містить надто багато деталей для наявного ефірного часу або текстового формату; перекладач відбирає лише найважливіші факти, укрупнює інформаційні блоки, скорочує повтори. Експлікація, навпаки, передбачає розгортання імпліцитної інформації: у перекладі з'являються короткі пояснення організацій, посад, географічних назв, аббревіатур, що допомагає адресатові краще зорієнтуватися в сюжеті.

Модуляція пов'язана зі зміною точки зору або логічної перспективи висловлювання, наприклад, коли абстрактні формулювання в оригіналі замінюються на більш конкретні або навпаки. У новинах це може проявлятися у зміні структури речення, переформулюванні заголовків та підводок, перерозподілі акцентів між учасниками події.

Генералізація й конкретизація у перекладі новин виконують подвійну функцію: з одного боку, вони дозволяють узгодити рівень деталізації з форматом сюжету, з іншого – можуть бути інструментами прагматичного контролю. Генералізація проявляється, коли конкретні факти або назви замінюються ширшими категоріями («європейські чиновники», «міжнародна спільнота», «представники влади»), що сприяє лаконичності, але іноді знижує прозорість відповідальності. Конкретизація, навпаки, уточнює загальні формулювання, вводячи назви інституцій, посад, географічні прив'язки, що посилює фактологічну точність. У сучасних дослідженнях перекладу новин наголошується, що вибір між генералізацією та конкретизацією часто має не лише технічний, а й ідеологічний вимір.

Окремий блок досліджень присвячений стратегіям роботи з культурно маркованими елементами й реаліями. Тут описуються такі

рішення, як пряма передача реалії, її переклад із додаванням пояснювального компонента, часткова адаптація до національного контексту, заміна на функціональний аналог або повне вилучення. У новинному дискурсі вилучення або заміна реалій нерідко зумовлені обмеженим часом і прагненням уникнути надмірних пояснень, які можуть перевантажити сюжет. Однак у випадку, коли йдеться про ключові політичні або правові інститути, дослідники вказують на ризик втрати важливих смислів. Тому для багатомовних новинних каналів характерне поступове формування усталених схем передачі таких елементів, що поєднують упізнаваність та зрозумілість для різних аудиторій.

Ще одним важливим напрямом досліджень є аналіз тактик зміни структури новинного тексту під час перекладу, які охоплюють перестановку інформаційних блоків, узагальнення або розщеплення окремих повідомлень, зміну композиції. У межах концепції трансредагування це розглядається як нормальна практика, особливо в роботі міжнародних інформаційних агенцій і новинних каналів, які адаптують вхідний матеріал до власних форматних вимог. Деякі автори підкреслюють, що у випадку новин мова йде вже не стільки про переклад «оригіналу», скільки про створення нового тексту на основі кількох джерел, що вимагає опису стратегій синтезу та інтеграції інформації. Для Euronews це актуально, оскільки канал часто поєднує дані агентств, заяви офіційних осіб і власні репортажі в одному сюжеті, а перекладач має узгодити їх у межах єдиної україномовної версії.

У дослідженнях новинного перекладу значну увагу приділено також прагматичним стратегіям, пов'язаним із регулюванням тональності й ступеня експресивності тексту. Серед них описуються тактики пом'якшення або посилення оцінних компонентів, нейтралізації емоційно забарвленої лексики, уникнення потенційно упереджених формулювань,

зміни ступеня категоричності тверджень. У європейському контексті це часто пов'язують із вимогами до політичної коректності й збалансованого висвітлення конфліктних тем. У процесі локалізації для української аудиторії ці стратегії можуть коригуватися з огляду на національні чутливості, зокрема щодо тем війни, безпеки, суверенітету, гуманітарних наслідків агресії. Наукові праці, присвячені аналізу таких тактик, демонструють, що навіть незначні лексичні зміни можуть формувати інший прагматичний ефект, і саме тому новинний переклад розглядають як важливе поле взаємодії мови й політики.

Окремий пласт досліджень стосується технологічного аспекту локалізації новин, зокрема роботи з субтитрами, овервойсом, дубляжем та текстами для онлайн-платформ. У цьому контексті описуються стратегії сейвера-тексту (скорочення мовлення диктора для синхронізації з відеорядом), узгодження темпу читання, адаптації тексту до обмежень субтитрування (кількість знаків у рядку, час появи на екрані). Такі обмеження безпосередньо впливають на вибір мовних засобів: перекладач змушений віддавати перевагу лаконічним конструкціям, уникати складних підрядних речень, скорочувати повтори й перифрази. У сучасних працях це фіксується як специфічний простір компресійних стратегій, які є невід'ємною частиною локалізації аудіовізуальних новин.

Узагальнюючи, можна зазначити, що сучасне перекладознавство розглядає стратегії й тактики перекладу та локалізації новинних текстів як багатовимірний феномен, де лінгвістичні рішення нерозривно пов'язані з редакційною політикою, культурними кодами й технологічними умовами виробництва медіаконтенту. Для аналізу локалізації новинного контенту Euronews в україномовному перекладі важливим є не лише інвентаризація конкретних стратегій (компресія, експлікація, генералізація, доместикація тощо), а й розуміння того, як вони комбінуються між собою, утворюючи

стабільні моделі адаптації європейського новинного продукту до українського інформаційного простору. Саме ці моделі й становитимуть предмет деталізованого аналізу в емпіричній частині роботи.

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОКАЛІЗАЦІЇ НОВИННОГО КОНТЕНТУ EURONEWS

2.1. Канал Euronews як об'єкт дослідження: формат, мовна політика та особливості редакційної стратегії

Euronews є одним із ключових прикладів транснаціонального новинного мовника, орієнтованого на європейську перспективу висвітлення подій. Канал розпочав мовлення у 1993 році як відповідь європейських суспільних телемовників на домінування глобальних англomовних новинних брендів і від початку позиціонував себе як пан'європейський інформаційний ресурс із власним «європейським поглядом» на світові події. Сьогодні Euronews функціонує як цілодобова новинна мережа з головним офісом у Брюсселі та значною частиною редакційних і технічних підрозділів у Ліоні, пропонуючи контент, доступний у різних регіонах світу через супутникове, кабельне, цифрове й онлайн-мовлення.

Формат Euronews історично будувався навколо ідеї уніфікованої відеооснови, до якої приєднуються різномовні аудіодоріжки. Одна й та сама відеохроніка подій супроводжується коментарем різними мовами, що забезпечує одночасну присутність каналу в кількох мовних просторах за умов збереження спільної візуальної структури новин. Такий підхід дає змогу підтримувати єдиний редакційний стандарт і водночас відкриває простір для мовно-культурної локалізації закадрового тексту й додаткових

текстових елементів (титрів, плашок, субтитрів). Програмна сітка поєднує регулярні новинні випуски, тематичні блоки (політика, економіка, культура, наука, спорт), короткі інформаційні вставки, а також впізнавані формати на кшталт «No Comment», де події демонструються без вербального коментаря, з акцентом на візуальний ряд.

Важливою ознакою Euronews є його чітко артикульована мовна політика. Канал позиціонує себе як багатомовну платформи, що надає контент кількома десятками мов; офіційно зазначається, що нині діє понад десять повноцінних кросплатформних мовних редакцій, а також мережа брендovаних партнерських каналів, завдяки чому контент Euronews доступний загалом дев'ятнадцятьма мовами. Мовна модель каналу передбачає наявність центрального редакційного ядра та окремих мовних служб, які відповідають за адаптацію загальноєвропейського новинного продукту до конкретних мовних і культурних аудиторій. Для багатьох мов існують повноформатні редакції, інші ж представлені у вигляді регіональних франшиз або партнерських каналів, що працюють за ліцензією Euronews і поєднують загальноєвропейські сюжети з локальним контентом.

Редакційна стратегія Euronews закріплена в спеціальній редакційній хартії. У ній наголошено, що канал як транснаціональна й багатомовна медіаорганізація прагне до збалансованого й неупередженого висвітлення подій, уникає «національного погляду» та послідовно відстоює саме європейський ракурс аналізу новин. Заявлена мета – інформувати аудиторію про події в Європі та світі таким чином, щоб жодна з національних точок зору не мала домінуючого статусу, а суперечливі позиції були подані з дотриманням балансу. У цьому полягає принципова відмінність Euronews від багатьох національних мовників, для яких

новинний контент прямо прив'язаний до інтересів конкретної держави й її внутрішнього політичного порядку денного.

Слоган каналу «All views» унаочнює цю стратегічну орієнтацію: завдання полягає не в тому, щоб запропонувати «єдину правильну» інтерпретацію події, а в тому, щоб представити сукупність релевантних точок зору, надавши глядачеві «сировину» для формування власного бачення. У публічних документах Euronews підкреслюється, що команда міжнародних журналістів відстежує реакції різних акторів – політичних лідерів, експертів, громадянського суспільства – й перетворює їх на структуроване інформаційне поле, яке має бути якомога менш заангажованим. Ця установка безпосередньо впливає на добір тем, конфігурацію джерел, розподіл ефірного часу між «голосами» сторін, а також на мовні формули, якими описуються конфлікти, домовленості, кризи.

Організаційно Euronews діє як акціонерне товариство Euronews SA. Сучасна структура власності характеризується домінуванням приватного інвестиційного капіталу при збереженні участі окремих державних і суспільних мовників із країн Європи та Середземноморського регіону. Така змішана модель зумовлює постійну увагу до питання редакційної незалежності: у прозорих звітах і хартії наголошено, що, попри корпоративні зміни, редакція зобов'язана дотримуватися принципу автономності в ухваленні рішень щодо змісту й тональності матеріалів. Це важливий фактор для аналізу локалізації, оскільки ступінь свободи мовних редакцій у трактуванні подій, виборі акцентів і стилістичних рішень безпосередньо залежить від того, наскільки жорстко регламентовані редакційні рамки з боку власників.

Ще одна характерна риса стратегії Euronews – послідовна мультимодальність і кросплатформність. Канал поєднує лінійне телевізійне мовлення з розгалуженою цифровою присутністю: вебсайтом із мовними версіями, сторінками в соціальних мережах, мобільними застосунками, потоковими сервісами. Для цифрового середовища продукуються як адаптовані версії телевізійних сюжетів, так і спеціальний формат коротких відео, текстових новин, аналітичних матеріалів. Це означає, що мовні редакції працюють не з одним «лінійним» текстом, а з цілим пакетом контенту, який повинен бути стилістично й термінологічно узгодженим, але водночас відповідати специфіці платформи (єфір, сайт, соцмережі). З погляду локалізації це створює додаткові виклики: необхідно забезпечити послідовність перекладацьких рішень у різних форматах, зберігаючи цілісність бренду й редакційної лінії.

Значущою для подальшого аналізу є й внутрішня організація редакційного процесу. Euronews поєднує централізоване планування новинного дня із відносною автономією окремих мовних служб. Центральна редакція формує загальний «каркас» інформаційного потоку: визначає головні теми, добирає відеоматеріали, координує роботу кореспондентів і партнерських агентств. Мовні редакції, у свою чергу, відповідають за підготовку текстів своїми мовами – написання й адаптацію закадрових коментарів, переклад прямих цитат, підготовку титрів і текстових матеріалів для цифрових платформ. Таким чином, локалізація стає невід’ємною частиною виробничого циклу, а не «кінцевою» операцією після створення «готового» продукту.

Редакційна філософія Euronews, заснована на багатомовності, наднаціональному ракурсі й декларованій неупередженості, робить цей канал показовим об’єктом для дослідження процесів лінгвістичної й культурної локалізації. Саме поєднання уніфікованої візуальної основи,

розгалуженої мовної структури, жорстких часових обмежень новинного формату й одночасної присутності в різних медіасередовищах створює специфічні умови, у яких формується україномовна версія контенту. У подальших підрозділах буде детальніше розглянуто, як ці загальні форматні й редакційні параметри відбиваються на організації україномовного мовлення Euronews, доборі корпусу для аналізу та конкретних перекладацько-локалізаційних рішень.

2.2. Україномовна версія Euronews: організація мовлення, цільова аудиторія та форми подання новинного контенту

Україномовна версія Euronews є важливим прикладом того, як транснаціональний новинний бренд інтегрується в національний інформаційний простір через механізми лінгвістичної та культурної локалізації. Вона була покликана поєднати європейський ракурс висвітлення подій із потребами української аудиторії, створивши стабільний канал передачі новинного контенту у форматі, адаптованому до мовних норм і комунікативних очікувань українських глядачів. Саме україномовний сервіс забезпечував повноцінну локалізацію «ядра» програм Euronews, а не лише фрагментарний переклад окремих матеріалів, тому його організація та функціонування становлять ключовий емпіричний ґрунт для дослідження лінгвістичної й культурної локалізації новин.

Історично україномовна присутність Euronews формувалася поетапно. Спершу, з листопада 2009 року, на Першому національному телеканалі України почали виходити 15-хвилинні україномовні випуски новин Euronews, що стали своєрідним «пілотним» форматом співпраці між європейським каналом і Національною телекомпанією України. Наступним кроком стало створення повноцінної цілодобової україномовної версії Euronews. Відповідну угоду між Euronews і НТКУ було підписано в жовтні

2010 року в Парижі, а Кабінет Міністрів України виділив на запуск каналу 85,572 млн грн, що засвідчило позиціонування проєкту як елемента державної політики інформаційної присутності України в європейському просторі.

Повноцінний україномовний сервіс стартував 24 серпня 2011 року, у 20-ту річницю проголошення незалежності України. Він став одинадцятою повномасштабною мовною версією Euronews, орієнтованою насамперед на український ринок, а також на численну українську діаспору у світі; загальну потенційну аудиторію оцінювали приблизно у 45 млн осіб. Редакція україномовного сервісу розміщувалася безпосередньо у штаб-квартирі Euronews в Ліоні й формувалася за новою для каналу схемою – виключно з українських журналістів; штат налічував 17 співробітників під керівництвом Фіделя Павленка. Таким чином, уже на організаційному рівні було закладено модель, у якій локалізація здійснюється не «ззовні», а силами інтегрованої в мультимовну редакцію національної мовної служби.

Організація мовлення україномовної версії будувалася за загальним форматом Euronews: єдина відеооснова (сюжет, монтаж, інфографіка, рубрикація) доповнювалася окремими аудіодоріжками різними мовами. Українська редакція готувала власний варіант закадрового тексту до тих самих відеосюжетів, що використовувалися іншими мовними службами, забезпечуючи синхронність виходу матеріалів і збереження базової структури інформаційного потоку. Така модель поєднувала централізовану візуальну й тематичну політику каналу з децентралізованою лінгвістичною адаптацією, у межах якої кожна мовна редакція відповідала за відповідність тексту нормам і стильовим стандартам власної мовної культури.

Технічно україномовний Euronews поширювався через супутник Eutelsat Hot Bird, що забезпечував покриття європейського континенту,

Середземноморського басейну й частини Центральної Азії, а також через мережу кабельних операторів і провайдерів платного телебачення в Україні. Паралельно контент був доступний онлайн на спеціалізованій платформі ua.euronews.net, де українські тексти новин дублювали телевізійні сюжети й доповнювалися розширеними матеріалами. Це створювало багатоканальне середовище споживання новин, у якому україномовна локалізація функціонувала одночасно в телевізійному й цифровому вимірах.

Договір між НТКУ та Euronews передбачав щорічні платежі з українського боку у вигляді членського внеску та ліцензійного платежу. Ліцензійні кошти спрямовувалися, зокрема, на фінансування роботи української редакції в Ліоні, виробництво контенту й супутникову дистрибуцію україномовного сигналу. Така фінансова модель поєднувала статус України як акціонера Euronews з фактичним замовленням локалізованого контенту. Водночас високі й довгострокові фінансові зобов'язання стали одним із чинників подальших кризових ситуацій навколо україномовного сервісу. Уже на початку 2010-х років у відкритих джерелах з'являлися повідомлення про заборгованість української сторони та ризики припинення мовлення через недофінансування.

У 2015 році українська служба Euronews опинилася в центрі конфлікту власності та редакційних впливів: ліцензію на українську версію каналу придбала Inter Media Group, контрольована українським олігархом Дмитром Фірташем. Це спричинило занепокоєння щодо політичної неупередженості сервісу, а уряд України, посилаючись на підозри в упередженості, припинив бюджетне фінансування й домогся анулювання ліцензії. На тлі тривалої фінансової кризи українська редакція оголосила про припинення роботи: 21 травня 2017 року Euronews офіційно зупинив

мовлення українською мовою після майже шести років функціонування україномовної служби.

Попри припинення роботи повноцінної україномовної служби, дискусії навколо перспектив нового каналу Euronews Ukraine тривали й надалі. У 2020 році уряд України офіційно підтримав ідею створення нового українського каналу під брендом Euronews як елемент інформаційної політики й інструмент популяризації європейської тематики для української аудиторії. При цьому в публічному просторі лунали застереження щодо можливого впливу бізнес-груп і політичних акторів на редакційну незалежність такого каналу. Для цілей цієї роботи ключовим об'єктом аналізу виступає саме україномовна версія Euronews 2011–2017 років як завершений і відносно стабільний проєкт повної локалізації новинного контенту, однак згадки про пізніші ініціативи важливі для розуміння ширшого контексту.

Цільова аудиторія україномовного Euronews визначалась як внутрішня українська публіка та українська діаспора, зацікавлена в європейському ракурсі висвітлення подій. У перших описах проєкту наголошувалося, що канал орієнтовано насамперед на український ринок, але також на українців за кордоном, для яких україномовний сервіс мав стати джерелом інформації про події в Європі та світі з перспективи, близької до загальноєвропейської. У наукових працях цей проєкт розглядають як частину ширшої стратегії інтеграції України в глобальний інформаційний простір і європейську публічну сферу, оскільки регулярне україномовне мовлення Euronews сприяло формуванню «каналу довіри» між українськими глядачами й європейськими ЗМІ.

З погляду соціально-демографічних характеристик можна говорити про орієнтацію на активну, політично зацікавлену частину населення –

мешканців великих міст, представників освітнього середовища, експертних і бізнес-спільнот, які потребують оперативної інформації про європейські політичні й економічні процеси. Опосередковано це підтверджують дослідження медіаспоживання українських експертів і журналістів, де Euronews фігурує серед важливих закордонних джерел телевізійної інформації поряд з українськими інформаційними каналами. Таким чином, україномовний сервіс формував сегмент аудиторії, для якої поєднання української мови та європейського змісту новин було принциповою цінністю.

Форми подання новинного контенту в україномовній версії загалом відтворювали стандартну сітку Euronews. Йшлося про регулярні короткі випуски новин, що включали блоки міжнародної, європейської та української тематики, тематичні рубрики, економічні й спортивні огляди, а також характерні для Euronews формати на кшталт «No Comment», де події демонструються без коментаря, із мінімальним текстовим супроводом. Для україномовної версії це означало необхідність лаконічних, чітко структурованих закадрових текстів, синхронізованих із відеорядом і гармонізованих із загальною стилістикою каналу. У цифровому середовищі до телевізійних сюжетів додавалися розширені текстові матеріали, інтерв'ю, аналітичні статті, що дозволяло поглиблювати окремі теми й водночас закріплювати термінологічні та стилістичні рішення, використані у відеоновинах.

Лінгвістична специфіка україномовної версії полягала в одночасному дотриманні норм сучасної української літературної мови та узгодженні з внутрішньоредакційними стандартами Euronews, які вимагали від усіх мовних служб максимальної нейтральності, фактичної точності й уникнення національно забарвлених формулювань. Українська редакція мала забезпечувати уніфіковану передачу назв європейських інституцій,

міжнародних організацій, посад, географічних об'єктів, дотримуючись офіційних українських еквівалентів та усталеної термінології. Разом із тим, на рівні добору тем, послідовності подання фактів і способу введення українського контексту в глобальні сюжети редакція отримувала певний простір для локалізаційних рішень, що дозволяло адаптувати єдине «європейське» наповнення до специфічних потреб української аудиторії.

Отже, україномовна версія Euronews постає як складна інституційна й комунікативна конструкція, в якій поєднані транснаціональна редакційна стратегія, державна участь України, локалізована журналістська робота в мультимовній редакції та багатоканальна дистрибуція контенту. Організація мовлення, характеристика цільової аудиторії й форми подання новинного матеріалу створюють рамку, у межах якої здійснювалася лінгвістична та культурна локалізація новин Euronews українською мовою. У подальших підрозділах другого розділу ця рамка буде конкретизована через опис корпусу дослідження та аналіз перекладацько-локалізаційних рішень у вибраних україномовних матеріалах.

2.3. Формування корпусу дослідження: критерії відбору новинних сюжетів, їх тематична та жанрова класифікація.

Для аналізу лінгвістичної та культурної локалізації новинного контенту Euronews в україномовному перекладі було сформовано спеціальний дослідницький корпус, який репрезентує як змістові, так і формально-жанрові особливості каналу. Корпус покликаний забезпечити зв'язок між теоретичними положеннями розділу 1, методологічними підходами розділу 2 та практичним аналізом, здійсненим у розділі 3. Тому він має бути одночасно достатньо різноманітним (за темами й жанрами) і впорядкованим настільки, щоб на його основі можна було простежити

повторювані стратегії локалізації на лексичному, синтаксичному, текстовому та культурно-прагматичному рівнях.

Часові рамки корпусу визначаються, з одного боку, періодом активного висвітлення Euronews подій, безпосередньо важливих для України (Євромайдан, початок війни, мінський процес, події в Одесі), а з іншого – піком міграційної кризи в Європі. Практично це охоплює проміжок приблизно від кінця 2013 – початку 2014 року до 2016–2017 років, коли з'являються типові для каналу сюжети про війну на Донбасі, переговори в Мінську, ушанування загиблих в Одесі, а також про прийом біженців у Німеччині, акції сирійських біженців у Кельні, загальноєвропейські дискусії щодо санкцій проти Росії. Зокрема, до корпусу включено матеріали «Germany welcomes 10,000 new refugees» (07.09.2015), «‘We respect the values of German society’ say Syrian refugees» (16.01.2016), «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» (26.12.2014), «Tensions in Odessa on anniversary of 2014 deadly clashes» (03.05.2016) та низку споріднених за тематикою текстів.

Джерельною базою корпусу є, передусім, англomовна версія офіційного сайту Euronews (текстові новини та відеосюжети з транскриптами), а також відеоматеріали офіційного YouTube-каналу, де зберігаються закадрові тексти й субтитри англійською. Україномовна складова корпусу формується двома шляхами. По-перше, там, де збереглися автентичні україномовні версії сюжетів (у вигляді субтитрів, текстів на сайті чи архівних матеріалів), вони залучаються як безпосередній об'єкт аналізу. По-друге, для тих сюжетів, які в публічному доступі представлені лише англійською, здійснюється модельна україномовна локалізація за нормами сучасного українського новинного дискурсу. Такий підхід дозволяє поєднати реальні практики локалізації з реконструйованими прикладами, що відтворюють типовий спосіб подачі

інформації українськими телеканалами. При цьому всі перекладні рішення розглядаються як умовний переклад з англійської на українську з урахуванням стандартів нейтральності, фактичної точності й стилістичної виваженості.

Змістовно корпус структуровано за кількома тематичними блоками, які безпосередньо корелюють із подальшим аналізом у розділі 3. Перший блок – «війна в Україні та мирний процес» – включає сюжети про бойові дії, переговори в Мінську, життя прифронтових міст, зокрема Донецька. Матеріал «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» і споріднені новини дозволяють розглядати одночасно мовлення про дипломатію, опис конфлікту й «людський вимір» війни (епізоди про різдвяно-новорічні свята, ринки, надію на новий рік). Другий тематичний блок стосується внутрішньоукраїнських подій, пов'язаних з колективною пам'яттю й конфліктною спадщиною, таких як роковини подій 2 травня в Одесі. Сюжет «Tensions in Odessa on anniversary of 2014 deadly clashes» репрезентує одночасно мову пам'яті («day of sorrow», «day of remembrance») і мову безпекової загрози (повідомлення про вибухівку, посилену присутність силовиків).

Третій великий блок – сюжети про міграційну кризу й біженців у Європі. Він уміщує як короткі новини про прибуття біженців до Німеччини («Germany welcomes 10,000 new refugees»), так і більш розгорнуті репортажі та аналітичні матеріали про інтеграцію, протести й ціннісні конфлікти («‘We respect the values of German society’ say Syrian refugees» та пов'язані сюжети з тегами Immigration, Society, Protest). У цьому блоці важливими є, з одного боку, культурно марковані елементи («German way of life», «values of German society»), а з другого – типові європейські рамки обговорення прав людини, расизму, сексизму. Четвертий блок становлять інтерв'ю та спеціальні формати з політичними лідерами ЄС, зокрема матеріали про

санкції й зовнішню політику (як-от інтерв'ю з президентом Болгарії Руменом Радевим про вплив санкцій на Росію й ЄС), які використовуються для аналізу прагматичних та ідеологічних аспектів локалізації.

За жанровими характеристиками корпус охоплює кілька типів текстів, що дозволяє порівнювати локалізаційні стратегії залежно від формату. До нього входять: лаконічні новинні замітки (новини-«брифи» з одним–двома абзацами та коротким відео, як у випадку «Germany welcomes 10,000 new refugees»); розгорнуті репортажі з елементами «human interest» (тексти про життя в Донецьку, вшанування загиблих в Одесі, акцію біженців у Кельні, де поєднуються опис події, цитати очевидців, деталей повсякденності); аналітичні сюжети та інтерв'ю («The Global Conversation» та подібні формати, де домінує оцінне мовлення політиків і експертів); а також короткі відеоматеріали без розгорнутого текстового супроводу, в яких основне навантаження несуть титри й короткі описові речення. У кожному випадку фіксується жанр, структура тексту (заголовок, лід, основна частина, завершення), наявність і характер прямої мови, співвідношення відео й тексту.

Принцип формування корпусу передбачає не лише тематичну та жанрову різноманітність, а й можливість зіставлення різних типів локалізації. Тому для кожного тематичного блоку добираються щонайменше кілька сюжетів, які відрізняються за жанром та ступенем аналітичності, але об'єднані спільною проблематикою. Наприклад, для блоку про міграцію до Німеччини обираються як коротка новина про прибуття біженців до Мюнхена, так і репортаж про акцію в Кельні; для блоку про Україну – новина про скасування переговорів у Мінську, сюжет про повсякденне життя Донецька, репортаж про річницю подій в Одесі. Це дає змогу в розділі 3 простежити, як змінюються лексичні, синтаксичні,

дискурсивні й культурні рішення залежно від жанру й комунікативної мети тексту, зберігаючи при цьому загальний стиль Euronews.

Окремо враховується баланс між текстами, що стосуються безпосередньо України, і сюжетами про ширший європейський контекст. Перша група необхідна для вивчення того, як міжнародний канал локалізує «українські» теми українською мовою (війна, переговори, пам'ять про травматичні події, внутрішньополітичні процеси). Друга група – для аналізу того, як україномовна локалізація передає європейські реалії, не пов'язані безпосередньо з Україною (міграційна криза, суспільні дебати в ЄС, санкції, внутрішня політика держав-членів). У сукупності це дозволяє дослідити, чи існують відмінності в тональності, оцінній лексиці й культурних акцентах залежно від того, чи є Україна «об'єктом» новини, чи виступає радше «адресатом» європейського дискурсу.

Таким чином, корпус дослідження становить цілеспрямовано відібрану сукупність англomовних новинних текстів Euronews та їхніх реальних або реконструйованих україномовних локалізацій, упорядкованих за часовим, тематичним і жанровим критеріями. Саме на цей корпус спирається подальший аналіз у третьому розділі: лексико-семантичні рішення локалізації розглядаються на матеріалі текстів про війну й міграцію, синтаксичні та текстові трансформації – у зіставленні коротких новин і розгорнутих репортажів, культурно марковані реалії – на прикладах сюжетів про Кельн, Одесу, різдвяно-новорічні свята в Донецьку, а прагматичні й ідеологічні аспекти – через аналіз інтерв'ю та оцінних формулювань у новинах про санкції й мирний процес.

2.4. Методи аналізу лінгвістичної і культурної локалізації: описовий, порівняльно-перекладознавчий, дискурс- та елементи контент-аналізу.

Аналіз лінгвістичної та культурної локалізації новинного контенту Euronews в україномовному перекладі ґрунтується на поєднанні кількох взаємодоповнювальних методів. Такий комплексний підхід зумовлений багатовимірністю об'єкта: новинний текст одночасно є продуктом мовної системи, результатом перекладацьких рішень і елементом ширшого медійно-політичного дискурсу. Відповідно, методологія дослідження має забезпечити можливість працювати на різних рівнях – від окремої лексеми й синтаксичної конструкції до цілісних наративів, що формують образ подій для української аудиторії.

Базовим для роботи є описовий (описово-аналітичний) метод. Він використовується для систематичної фіксації мовних явищ в англomовних текстах Euronews та в їхніх україномовних відповідниках. На цьому етапі здійснюється інвентаризація лексичних засобів (термінологія, оцінна лексика, культурно марковані одиниці), синтаксичних структур (типи простих і складних речень, засоби ускладнення, способи зв'язку між реченнями), текстових параметрів (композиція заголовка, ліду, основної частини, завершення, типи абзацного членування) та прагматично значущих фрагментів (формули посилення на джерела, вираження позиції журналіста, маркери дистанціювання). Описовий метод дозволяє створити «мовний портрет» новин Euronews і його україномовної локалізації, який надалі стає основою для зіставлення.

Центральним інструментом на рівні зіставлення є порівняльно-перекладознавчий метод. Він полягає в поетапному порівнянні вихідного англomовного тексту та україномовного варіанта – реального або модельного, створеного в межах цього дослідження. Порівняння здійснюється у кількох площинах. По-перше, на рівні формальної відповідності структурних блоків: аналізується, як у перекладі відтворюються заголовки, підзаголовки, ліди, абзаци, чи зберігається

послідовність подання інформації, чи змінюється місце окремих фактів і цитат. По-друге, на лексико-семантичному рівні: розглядається відтворення ключових термінів, назв політичних інституцій, учасників конфліктів, специфічних для певної культури реалій, оцінної лексики. По-третє, на синтаксичному рівні: фіксуються випадки розщеплення або об'єднання речень, зміни порядку членів, спрощення чи ускладнення синтаксичних конструкцій.

У межах порівняльно-перекладознавчого аналізу виявляються типові перекладацькі трансформації, що використовуються при локалізації новинного контенту: компресія (скорочення другорядних деталей, усунення повторів), експлікація (додавання уточнень щодо статусу акторів, інституцій, історичного контексту), генералізація і конкретизація, модуляція (зміна точок зору або логічних відношень), нейтралізація та, навпаки, посилення оцінних елементів, адаптація культурно маркованих одиниць. Порівняльно-перекладознавчий метод дає змогу не лише описати ці трансформації, а й з'ясувати їхню функцію: чи призводять вони до наближення тексту до норм українського новинного дискурсу, чи змінюють прагматичний ефект повідомлення, чи коригують ідеологічні акценти.

Важливою складовою мовного аналізу є компонентний та контекстуальний аналіз, які застосовуються як допоміжні процедури в межах описового та порівняльного підходів. Компонентний аналіз дозволяє розкласти значення окремих лексичних одиниць і стійких словосполучень на семантичні складники, щоб простежити, які з них зберігаються у перекладі, а які губляться або змінюються. Це особливо актуально для політичних термінів, оцінних прикметників та метафор, що описують конфлікт («крихке перемир'я», «прифронтове місто», «теплий прийом біженців» тощо). Контекстуальний аналіз, у свою чергу, спрямований на з'ясування того, як конкретна одиниця функціонує у структурі речення й

тексту: які слова оточують її, якими синтаксичними засобами підкреслюється чи нейтралізується її оцінне навантаження, як вона співвідноситься з відеорядом, титрами, прямою мовою.

Дослідження прагматичного та ідеологічного виміру локалізації зумовлює звернення до дискурс-аналізу. Під дискурсом у роботі розуміється не лише сукупність текстів Euronews, а й специфічний спосіб конструювання реальності у медійному полі, що включає типові сюжети, набори аргументів, образи акторів, формули оцінки подій. Дискурс-аналіз дає змогу виявити, які теми й наративи домінують у новинах про Україну, про міграційну кризу, про європейську політику санкцій; як у текстах розподіляються ролі «жертв», «відповідальних», «посередників»; які загальні рамки (conflict frame, human interest frame тощо) застосовуються.

На матеріалі україномовної локалізації дискурс-аналіз дозволяє простежити, чи зберігаються ці рамки, чи змінюються при перенесенні в український контекст. Зокрема, аналізується, як у локалізованих текстах назвами й описами позначаються сторони війни на Донбасі, як репрезентуються українська влада та міжнародні партнери, як вибудовується опозиція «Європа – Росія», яким чином вводиться «людський вимір» через цитати постраждалих, біженців, мешканців прифронтових міст. Також враховується, як локалізаційні рішення співвідносяться з ширшими українськими дискурсами – боротьби за євроінтеграцію, відстоювання суверенітету, пам'яті про травматичні події.

Для кількісного підтвердження якісних спостережень у роботі застосовуються елементи контент-аналізу. На основі попереднього описового й дискурсивного аналізу формується система категорій, які підлягають кодуванню в текстах корпусу. До таких категорій належать, наприклад, типи позначення сторін конфлікту (нейтральні, негативно

марковані, юридично-правові), види оцінної лексики (позитивна, негативна, пом'якшена, посилена), способи опису біженців (через уразливість, через активність і здатність до інтеграції), стратегії передачі культурно маркованих елементів (калькування, адаптація, нейтралізація, пояснення). Відібрані тексти кодуються за цими параметрами, після чого здійснюється підрахунок частоти окремих стратегій у межах тематичних блоків.

Отримані кількісні дані використовуються не як самоціль, а як засіб уточнення й перевірки якісних висновків. Наприклад, якщо дискурс-аналіз показує, що у сюжетах про війну в Україні переважають формули з чітким розрізненням легітимних і нелегітимних акторів, контент-аналіз дозволяє виміряти, наскільки стабільно і з якою частотою використовуються відповідні лексичні й синтаксичні моделі; чи відрізняються вони у новинах, репортажах, інтерв'ю; чи змінюються з часом. Подібним чином можна простежити частотність стратегій нейтралізації або експлікації чутливих тем у міграційних сюжетах, у матеріалах про санкції, у текстах пам'яті про події в Одесі.

Прагматичний аспект локалізації, тобто її орієнтація на адресата й комунікативну ситуацію, осмислюється через поєднання дискурс-аналізу з елементами прагматичного аналізу. Останній дає змогу описати, як локалізаційні рішення впливають на ввічливість, категоричність, дистанцію між журналістом, героями сюжету та аудиторією; як змінюється модальність висловлювань (переходи від тверджень до припущень, використання безособових формул «повідомляється», «за даними» тощо); як редакційна нейтральність поєднується з поданням емоційних і ціннісних позицій.

Усі зазначені методи спираються на загальнонаукові підходи – аналіз і синтез, індукцію й дедукцію, класифікацію та систематизацію. На етапі аналізу корпус ділиться на тематичні й жанрові групи, виявляються окремі мовні та дискурсивні явища; на етапі синтезу ці спостереження узагальнюються в моделі лінгвістичних і культурних стратегій локалізації. Індукція використовується для формулювання висновків на основі аналізу окремих текстів, тоді як дедукція – для перевірки сформульованих гіпотез на нових прикладах у межах корпусу.

У результаті комплексного застосування описового, порівняльно-перекладознавчого, дискурс- та контент-аналізу дослідження отримує змогу: по-перше, детально описати мовні особливості україномовної локалізації новин Euronews; по-друге, виявити стійкі перекладацькі стратегії на лексичному, синтаксичному, текстовому й культурному рівнях; по-третє, показати, як через ці стратегії конструюється певний образ подій, акторів і цінностей для української аудиторії. Саме така методологічна рамка забезпечує логічний перехід до третього розділу, де наведені методи застосовуються до аналізу конкретних новинних сюжетів про війну в Україні, міграційну кризу, європейську політику санкцій і колективну пам'ять.

РОЗДІЛ 3. ЛІНГВІСТИЧНА І КУЛЬТУРНА ЛОКАЛІЗАЦІЯ НОВИННОГО КОНТЕНТУ EURONEWS В УКРАЇНОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

3.1. Лінгвістичні стратегії локалізації новинного контенту Euronews: передача суспільно-політичної лексики, власних назв та інституційних реалій

Лінгвістична локалізація новин Euronews для української аудиторії реалізується як поєднання кількох взаємопов'язаних рівнів: лексичного, семантичного, синтаксичного та текстового. Перекладач/локалізатор має одночасно зберегти фактичну точність і жанрово-стилістичні особливості оригіналу та адаптувати текст до норм українського новинного дискурсу, зокрема до усталених способів називання політичних акторів, опису війни, міграційної кризи, санкцій тощо. Реальний контент Euronews 2014–2017 років дає змогу простежити типові рішення на конкретних прикладах.

Показовим є короткий новинний матеріал «Germany welcomes 10,000 new refugees» (07.09.2015), який відкривається реченням: «Germany was expecting more than 10,000 new refugees to arrive during the course of Monday (September 7).» Умовний україномовний варіант може звучати так: «Упродовж понеділка, 7 вересня, Німеччина очікувала прибуття понад 10 тисяч нових біженців.» Тут спрацьовує кілька лексичних стратегій. По-перше, зберігається числова інформація та часовий орієнтир, але конструкція «during the course of Monday» природно перетворюється на «упродовж понеділка», що відповідає узусу української мови. По-друге, іменник *refugees* послідовно локалізується як «біженці», тоді як *migrants* (де він далі в тексті вживається разом з *refugees*) може передаватися двома шляхами — або як «мігранти», або як «мігранти й біженці» залежно від того, чи важливо розрізняти юридичний статус груп. У наступному реченні – «Migrants and refugees received a warm welcome after arriving on a train from Austria to the German city of Munich.» – доцільною є локалізація: «Мігрантів і біженців тепло зустріли після прибуття потягом з Австрії до німецького міста Мюнхен.» Епітет *warm* відтворюється через «тепло зустріли», що є

типовою українською формулою й водночас утримує емоційний компонент, прийнятний для новинного стилю.

Більш складні лексико-семантичні рішення спостерігаємо в аналітичному тексті «Germany's winning refugee welcome formula» (07.09.2015). Уже перший абзац містить яскравий образ: «Many Germans are rolling out a cheering, red carpet welcome for refugees that few could doubt is genuine.» Україномовна локалізація цієї фрази, орієнтована на інформаційний формат, радше виглядатиме як: «Багато німців влаштовують біженцям по-справжньому теплий, майже урочистий прийом, щирість якого важко поставити під сумнів.» Стратегія полягає в тому, щоб не калькувати метафору «red carpet welcome» як «червона доріжка», що в українському новинному тексті звучало б надто гламурно й відірвано від контексту кризи, а замінити її описовою конструкцією «урочистий прийом». Водночас елементи «cheering» та «that few could doubt is genuine» передаються через «по-справжньому», «щирість якого важко поставити під сумнів», тобто зберігається оцінка, але в більш стриманому реєстрі.

У тому ж абзаці автор переходить від образного опису до раціонального пояснення: «Europe's foremost economy needs capable hands and brains. The unemployment rate is just 6.4%, and the population is ageing, overall.» Тут типова українська локалізація може бути такою: «Найпотужніша економіка Європи потребує і робочих рук, і висококваліфікованих фахівців. Рівень безробіття становить лише 6,4 %, а населення загалом старіє.» Вибір означення «найпотужніша економіка» для *foremost economy* відповідає поширеному в українських ЗМІ кліше; вираз «capable hands and brains» нейтралізується та конкретизується через розщеплення на «робочі руки» й «висококваліфіковані фахівці», що одночасно усуває розмовність первинного образу і робить текст чіткішим для сприйняття. Таке поєднання описової конкретизації з частковою

метафоризацією є типовою стратегією: максимально образні формули англійського тексту «приземляються» до помірно експресивних, але стандартизованих українських відповідників.

Однією з найчутливіших зон лінгвістичної локалізації є позначення сторін конфлікту та інституційних акторів. У матеріалі «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» (26.12.2014) у першому реченні фіксуємо конструкцію: «Peace talks due to take place in Minsk on Friday between the Kyiv government and pro-Russian rebels have been cancelled.» Її можна локалізувати як: «Мирні переговори між урядом України та проросійськими збройними формуваннями, заплановані на п'ятницю в Мінську, скасовано.» Лінгвістична стратегія тут подвійна. З одного боку, *the Kyiv government* перекладається не буквально як «уряд Києва», а як «уряд України» або «офіційний Київ» – обидві формули усталені в українському політичному дискурсі й не створюють двозначності щодо рівня легітимності. З іншого боку, *pro-Russian rebels* замінюється на «проросійські збройні формування» (або «проросійські бойовики»), що уникає романтизуючої конотації слова *rebels* і підкреслює саме збройний, напіввоєнний характер групи. Таким чином, лексичний вибір безпосередньо пов'язаний із прагматикою повідомлення та з українськими нормами називання учасників конфлікту.

У наступному реченні того ж тексту: «It's been reported that Ukrainian authorities said the pro-Russian militants have failed to fulfil their promise of exchanging prisoners agreed to in talks held on Wednesday.» – важливу роль відіграють дієслівні зв'язки та маркери дистанціювання. Нейтральна англійська конструкція «It's been reported that...» у перекладі природно оформлюється як «Повідомляється, що...» або «За повідомленнями, українська влада заявляє, що...», що дозволяє зберегти журналістську дистанцію. Назва суб'єкта «Ukrainian authorities» локалізується як

«українська влада» чи «українська сторона», а *pro-Russian militants* може бути передано як «проросійські сили» чи «проросійські формування». Умовна версія: «Повідомляється, що українська влада заявляє: проросійські сили не виконали обіцяний обмін полоненими, погоджений під час переговорів у середу.» Тут дієслово *failed to fulfil* передано через «не виконали», тобто без додаткової емоційної оцінки, але з чітким фіксуванням невиконання зобов'язання.

Синтаксичні стратегії локалізації особливо добре простежуються у фрагменті про повсякденне життя Донецька: «Meanwhile, the festive season has given the Ukrainian city of Donetsk a welcome break from the violence that has been raging in the region since April. The embattled city's busy markets have been full with shoppers and there appeared to be a shared feeling of hope for the new year.» Замість дослівного «святковий сезон» україномовний текст логічно використовує культурно впізнавану формулу «різдвяно-новорічні свята», наприклад: «Тим часом різдвяно-новорічні свята принесли Донецьку короткий перепочинок від насильства, яке триває в регіоні з квітня. Попри статус прифронтового міста, місцеві ринки залишаються заповненими покупцями, і в повітрі відчувається спільна надія на новий рік.» Тут ми бачимо кілька типових прийомів: довге англійське речення розбивається на два; *the embattled city* трансформується в «прифронтове місто», що є звичним українським терміном і водночас відтворює сенс постійної загрози; безособова конструкція «there appeared to be a shared feeling» передається через «відчувається спільна надія», що відповідає нормам українського публіцистичного стилю.

Особливе місце серед лінгвістичних стратегій займає передача прямої мови як засобу «олюднення» новин. У згаданому матеріалі наводяться слова жителя Донецька Василя Попова: «We're one nation and I want Donetsk to prosper, he adds. This year has not been very good – war, devastation, old

people and children have died. It's a shame what has happened.» Умовний український варіант може бути таким: «“Ми — одна нація, і я хочу, щоб Донецьк розвивався”, — додає чоловік. “Цей рік був важким: війна, руйнування, гинуть літні люди й діти. Боляче дивитися на те, що сталося”.» Важливо, що тут локалізація допускає певні зміни: «has not been very good» перетворюється на «був важким», «it's a shame» — на «боляче дивитися», що є більш природними для української емоційної лексики, але зберігають загальний тон жалю й співчуття. Таким чином, дослівна точність поступається місцем прагматичній еквівалентності: головним стає відтворення емоційного змісту висловлювання та його функції в сюжеті.

Лінгвістичні стратегії локалізації проявляються і в текстах, де домінує високополітизована лексика. У відеоінтерв'ю формату «The Global Conversation» з президентом Болгарії Руменом Радевим, представленому під заголовком «Sanctions 'hurt' Russia and the EU, says Bulgaria President Rumen Radev» (16.02.2017), ключовим є дієслово *hurt* у лапках, яке виділяє авторську оцінку політика. Україномовна версія заголовка логічно відтворює це як: «Санкції “завдають шкоди” і Росії, і ЄС, — заявив президент Болгарії Румен Радев.» Використання форми «завдають шкоди» узгоджене з усталеним юридично-економічним словником українського медіадискурсу і водночас зберігає оцінну функцію дієслова, а лапки сигналізують про цитатний характер формулювання, а не про редакційну позицію. Це показовий приклад того, як за допомогою одного дієслова і пунктуації вибудовується баланс між нейтральністю каналу та поданням поляризуючих оцінок.

Усі наведені приклади дозволяють узагальнити кілька основних лінгвістичних стратегій, характерних для локалізації новин Euronews українською:

1. **часткова нейтралізація англійської образності** через описові формули («*red carpet welcome*» → «урочистий прийом», «*embattled city*» → «прифронтове місто»);
2. **адаптація політичних і конфліктних номінацій** до українського дискурсу («*Kyiv government*» → «уряд України» / «офіційний Київ», «*rebels / militants*» → «збройні формування», «проросійські сили»);
3. **культурна конкретизація загальних позначень часу й подій** («*festive season*» → «різдвяно-новорічні свята»);
4. **синтаксичне спрощення та розщеплення складних речень** для підвищення зрозумілості в ефірному форматі;
5. **прагматична адаптація прямої мови** через підбір емоційно природних для української мови дієслів і зворотів («*it's a shame*» → «боляче дивитися»);
6. **стандартизація ключових термінів і кліше** («санкції завдають шкоди», «українська влада заявляє», «за повідомленнями...»).

У подальших підрозділах третього розділу ці спостереження будуть розгорнуті на рівні синтаксису, текстової організації та культурно маркованих елементів, що дозволить показати, як конкретні лінгвістичні стратегії формують цілісну модель україномовної локалізації новинного контенту Euronews.

3.2. Синтаксичні та текстові трансформації у процесі локалізації: сегментація тексту, зміна інформаційної структури, компресія та експлікація

Синтаксичний та текстовий рівні локалізації новин Euronews для української аудиторії пов'язані з постійним балансуванням між лаконічністю, зручністю для усного озвучування і збереженням

інформаційної насиченості оригіналу. На відміну від суто письмового журналістського тексту, новина Euronews одночасно існує як веб-стаття й як текст закадрового коментаря. Це зумовлює характерні трансформації: довгі англомовні речення розбиваються на коротші; інформаційні акценти зміщуються відповідно до очікувань українського глядача; частина деталей стискається, а інші, навпаки, експлікуються, тобто розгортаються й пояснюються.

Одним із найпоказовіших прикладів сегментації є перший абзац матеріалу «Germany's winning refugee welcome formula» (07.09.2015), де в одному реченні поєднано опис настроїв, образну метафору та оцінку щирості: «Many Germans are rolling out a cheering, red carpet welcome for refugees that few could doubt is genuine.» Умовний україномовний варіант для ефіру логічно розщеплює цю структуру на два синтаксично простіші речення: «Багато німців влаштовують біженцям по-справжньому теплий, майже урочистий прийом. Його щирість важко поставити під сумнів.» Перше речення фокусує увагу на факті гостинного ставлення, друге — окремо підкреслює оцінку «щирості». Така сегментація знижує синтаксичне навантаження на озвучуваний текст і робить кожен смисловий блок чітким для сприйняття слухачем.

Подібна стратегія проявляється й у новині «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» (26.12.2014). Лід англійською подає основний факт одним складним реченням: «Peace talks due to take place in Minsk on Friday between the Kyiv government and pro-Russian rebels have been cancelled.» Українська локалізація, орієнтована на зручність сприйняття, зазвичай структурно виділяє головну новину і контекст: «Мирні переговори між урядом України та проросійськими збройними формуваннями, заплановані на п'ятницю в Мінську, скасовано. Зустріч мала стосуватися відведення важкого озброєння, обміну полоненими та пом'якшення економічної

блокади непідконтрольних територій.» У першому реченні зосереджено максимально стислий факт «скасовано переговори», у другому — розгортається уточнювальна інформація, яка в оригіналі йде в тому ж абзаці, але не настільки відмежована структурно.

Зміна інформаційної структури часто стосується того, що виноситься в позицію теми (початок речення та заголовка), а що — в рематичну частину. У тексті про Болгарію «Sanctions 'hurt' Russia and the EU, says Bulgaria President Rumen Radev» (16.02.2017) лід побудовано за схемою «контекст → ситуація → інтерв'ю»: «Bulgaria's new president was elected on a wave of discontent. After 10 years in the EU his country is still the poorest in the bloc and considered the most corrupt.» В українській локалізації природним є об'єднання цих двох речень у єдиний, але інакше структурований текст: «Новий президент Болгарії прийшов до влади на хвилі суспільного невдоволення: попри десять років членства в ЄС, країна залишається найбіднішою і вважається однією з найкорумпованіших у Союзі.» Тут тема — «новий президент Болгарії» — виноситься на початок, а «хвиля невдоволення» та «найбідніша/найкорумпованіша країна» подаються як пояснювальний фон. Перенесення «Bulgaria's new president» у позицію теми відповідає типовій моделі українських новин, де головний актор задається одразу, а соціально-економічні характеристики розгортаються після двокрапки або в другому реченні.

Синтаксична перебудова часто поєднується з компресією — скороченням надмірних для українського формату елементів. У згаданій новині про Мінськ автор подає досить деталізоване речення: «Friday's meeting was due to deal with the removal of heavy weapons from the front line, the exchange of prisoners and Kyiv ending the economic blockade in rebel-held areas.» Для україномовної версії ефірного формату типово утворити узагальнюючу конструкцію: «Під час зустрічі сторони мали обговорити

відведення важкого озброєння від лінії фронту, обмін полоненими та послаблення економічної блокади окупованих районів.» Перелік зберігається, але частина лексики стискається: «ending the economic blockade in rebel-held areas» стає «послаблення економічної блокади окупованих районів». Це водночас і компресія (відмова від повтору «Київ»), і експлікація: замість нейтрального *rebel-held areas* з'являється формула «окуповані райони», яка чітко фіксує позицію українського дискурсу щодо статусу територій.

Компресія стосується й статистичних блоків. Наприкінці тієї ж статті подано: «At least 4,700 people have died in the conflict in eastern Ukraine, with over 1,300 of those killed since a shaky ceasefire was agreed in September.» У телевізійному варіанті часто опускається другий компонент, який уточнює кількість жертв після «хиткого перемир'я». Український закадровий текст міг би звучати як: «Унаслідок конфлікту на сході України загинули щонайменше 4,7 тисячі людей.» Така компресія не знецінює інформації, але пристосовує її до обмеженого хронометражу сюжету. Водночас у розширеній веб-версії доцільно зберігати обидві цифри й чітко пояснювати, що «понад 1,3 тисячі загиблих припадають уже на період після проголошення крихкого перемир'я», тобто робити експліцитною ту імплікацію, яка в англійському тексті лише задається конструкцією *since a shaky ceasefire was agreed*.

У матеріалі-інтерв'ю з Руменом Радевим можна простежити, як синтаксична перебудова поєднується з експлікацією оцінних суджень. Одна з ключових реплік звучить так: «Yes I definitely think sanctions do not bring about definite benefits – they rather hurt the economies of Russia and the European Union.» Український варіант, орієнтований на зрозумілість і плавність, доцільно оформити як: «Так, я переконаний, що санкції не дають жодної конкретної користі, натомість завдають шкоди економікам і Росії, і

Євросоюзу.» Тут спостерігаємо: по-перше, розгортання «definitely think» у «я переконаний», що чіткіше маркує ступінь впевненості мовця; по-друге, заміну повтору «definite / benefits» на «жодної конкретної користі» — семантична експлікація, яка робить логіку висловлювання прозорішою; по-третє, уточнення «економікам і Росії, і Євросоюзу» замість узагальненого «hurt the economies of Russia and the European Union», що відповідає українському стандарту економічної термінології. Сама структура речення також змінюється: у перекладі воно стає більш симетричним («не дають... натомість завдають...»), що покращує ритм усного мовлення.

Зміна інформаційної структури помітна й у діалогових фрагментах. В англomовному тексті журналіст ставить запитання: «Why can't Bulgaria get its act together after so many years?» — коротка розмовна формула з ідіомою *get its act together*. Українська локалізація, орієнтована на офіційніший тон, переформатовує її, наприклад, так: «Чому, на вашу думку, Болгарії за стільки років так і не вдалося навести лад у ключових сферах?» Синтаксис ускладнюється (вставка «на вашу думку», розгорнуте означення «у ключових сферах»), проте ідіома замінюється на прийнятну для публічної політичної розмови метафору «навести лад». Таким чином, текстова структура діалогу адаптується до норм української політичної журналістики, де пряме «чому ви не можете взяти себе в руки?» виглядало б надто агресивно й розмовно.

У сюжетах про Україну важливу роль відіграє також порядок подання фактів і «людських історій». У матеріалі про скасовані переговори спочатку йдеться про дипломатичний рівень (переговори, сторони, порядок денний), а потім — про повсякденне життя Донецька: «Meanwhile, the festive season has given the Ukrainian city of Donetsk a welcome break from the violence... The embattled city's busy markets have been full with shoppers and there appeared to be a shared feeling of hope for the new year.» Українська

локалізація зберігає цю логіку «від великої політики до повсякденності», однак часто ще чіткіше відмежовує обидва пласти за допомогою абзаців та інтонаційних меж: «Тим часом різдвяно-новорічні свята принесли мешканцям Донецька короткий перепочинок від насильства. Попри прифронтний статус, місцеві ринки залишаються заповненими покупцями, і в повітрі відчувається спільна надія на новий рік.» Розщеплення одного англійського речення на два українські підсилює ефект контрасту між війною та «нормальним» міським життям.

Експлікація особливо часто застосовується до культурно маркованих або політично чутливих елементів. Там, де англійський текст говорить загально «after 10 years in the EU his country is still the poorest in the bloc and considered the most corrupt», український переклад прагне конкретизувати, про який «блок» ідеться, та узгодити формулювання з вітчизняними дискусіями про корупцію: «після десяти років членства в Європейському Союзі країна залишається найбіднішою в об'єднанні й посідає останні позиції в антикорупційних рейтингах.» Таке розгортання не лише пояснює читачеві, що мається на увазі, але й підкреслює, що твердження спирається на певні рейтинги, а не є голою оцінкою журналіста.

Загалом аналіз конкретних матеріалів Euronews показує, що синтаксичні й текстові трансформації у процесі локалізації мають кілька стійких напрямів. По-перше, складні багатоконпонентні англійські речення, характерні для аналітичного стилю Euronews, розбиваються на два-три простіші українські речення з чітким розподілом теми та реми, що полегшує озвучування й сприйняття. По-друге, інформаційна структура лідів і підводок адаптується до української традиції: у позицію теми виносяться країна, головний актор або ключовий факт, а уточнювальні обставини частіше переміщуються далі в реченні чи в окремий абзац. По-третє, здійснюється постійний обмін між компресією (скороченням

деталей, другорядних уточнень, повторів) та експлікацією (роз'ясненням абревіатур, юридичних формулювань, політичних статусів), причому експлікація активніша саме там, де без неї можлива хибна інтерпретація для українського глядача.

У сукупності ці прийоми формують специфічний «україномовний» варіант новинного дискурсу Euronews, у якому зберігається загальний стиль каналу, але синтаксис і текстова організація пристосовані до норм українського мовлення та до реальних умов телефіру. У наступних підрозділах третього розділу на цьому тлі буде розглянуто, як ці структурні трансформації поєднуються з перекладом культурно маркованих реалій, власних назв, метафор та інших елементів, що безпосередньо формують культурний вимір локалізації.

3.3. Передача культурно маркованих елементів і реалій: стратегії адаптації, нейтралізації та збереження культурної специфіки в україномовному перекладі

Культурно марковані елементи й реалії в новинному контенті Euronews охоплюють широкий спектр явищ: від назв інституцій ЄС, політичних подій і протестних рухів до пам'ятних дат, символів колективної пам'яті, повсякденних практик («різдвяні ярмарки», «німецький спосіб життя») та гасел на плакатах. Локалізація таких одиниць українською мовою потребує не лише мовної, а й культурної інтерпретації, оскільки йдеться про вбудування європейського дискурсу в український контекст без втрати смислів, які стоять за цими реаліями. На матеріалі репортажів Euronews 2014–2016 років можна виокремити три базові стратегії: адаптацію (доместикацію), нейтралізацію та збереження культурної специфіки, часто в поєднанні з експлікацією.

Одним із найвиразніших прикладів є сюжет «'We respect the values of German society' say Syrian refugees» (16.01.2016), присвячений демонстрації біженців у Кельні після нападів у новорічну ніч. Лід містить кілька культурно насичених формул: «Syrian and other refugees gathered in Cologne on Saturday to demonstrate their willingness to accept the German way of life, in an effort to ease tensions after New Year's Eve sex attacks in the city that were blamed on migrants.» Тут «German way of life», «values of German society», «New Year's Eve sex attacks» та сама подія в Кельні несуть не лише інформаційне, а й культурно-ціннісне навантаження. Українська локалізація, орієнтована на поєднання зрозумілості й точності, природно відтворює «German way of life» як «німецький спосіб життя», а «values of German society» – як «цінності німецького суспільства». Умовний варіант перекладу фрагмента може бути таким: «Сирійські та інші біженці зібралися в Кельні, щоб продемонструвати готовність прийняти німецький спосіб життя і тим самим зменшити напруження після нападів у новорічну ніч, відповідальність за які поклали на мігрантів.» У цьому випадку ми маємо справу з адаптацією через відтворення вже усталених у українському дискурсі еквівалентів («спосіб життя», «цінності суспільства»), що дозволяє зберегти культурну рамку сюжету («інтеграція в приймаюче суспільство») без надмірної «екзотизації» німецького контексту.

Важливу роль відіграє й передача текстів плакатів, які в репортажі прямо цитуються: «'We respect the values of German society' and 'No to Sexism, No to Racism' could be read on banners held aloft.» Можливі дві лінії локалізації. Перша – збереження англійських гасел із коротким поясненням: «На плакатах було написано: "We respect the values of German society" ("Ми поважаємо цінності німецького суспільства") та "No to Sexism, No to Racism" ("Ні сексизму, ні расизму").» У такому разі культурна специфіка (використання англійської на демонстрації в Німеччині)

передається буквально, а український текст лише роз'яснює зміст. Друга лінія – повна адаптація гасел: «Ми поважаємо цінності німецького суспільства», «Ні сексизму, ні расизму». Обидва варіанти допустимі, однак з погляду збереження культурної ситуації (мітинг біженців у Кельні, орієнтований і на німецьку, і на глобальну аудиторію) доцільніше залишати англійські слогани в кадрі та дублювати їх українським перекладом, а не замінювати. Це приклад стратегії збереження культурної специфіки з експлікацією.

Той самий сюжет ілюструє й стратегію нейтралізації чутливої лексики. Англійський текст говорить про «New Year's Eve sex attacks», тоді як у потенційній українській локалізації перевага надається формулі «напади на жінок у новорічну ніч» або «масові напади на жінок у новорічну ніч». Уникаючи прямого словосполучення «сексуальні напади» у заголовку чи ліді, переклад не замовчує характер подій, але знімає зайву сенсаційність, що особливо важливо для суспільно-політичного каналу з претензією на стриманий тон. Така нейтралізація не є цензурою, а радше узгоджується з нормами українського інформаційного стилю, де чутливі теми сексуального насильства часто описуються через більш узагальнені формули – з подальшим уточненням у тексті.

Інший пласт культурно маркованих елементів пов'язаний з календарними й релігійними реаліями, що особливо помітно в сюжетах з України. У новині «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» (26.12.2014) в одному з абзаців зазначається: «Meanwhile, the festive season has given the Ukrainian city of Donetsk a welcome break from the violence that has been raging in the region since April. The embattled city's busy markets have been full with shoppers and there appeared to be a shared feeling of hope for the new year.» Англійський вираз *festive season* відсилає до загальноєвропейського «святкового періоду» від Різдва до Нового року, але

в українському контексті він чітко асоціюється з «різдвяно-новорічними святами». Відповідно український варіант доцільно оформити як: «Тим часом різдвяно-новорічні свята принесли Донецьку короткий перепочинок від насильства, яке триває в регіоні з квітня. Попри прифронтний статус, місцеві ринки залишаються заповненими покупцями, і в повітрі відчувається спільна надія на новий рік.» Тут маємо приклад цілеспрямованої адаптації: загальне «festive season» перетворюється на культурно конкретизовану формулу, що відповідає українській святковій системі, а метафора «embattled city» одночасно адаптується як «прифронтне місто». Такі зміни не руйнують авторської картини, але роблять її ближчішою українському глядачу, для якого різниця між просто «святами» й «різдвяно-новорічними святами» є суттєвою.

Культурний вимір особливо виразний у матеріалі «Tensions in Odessa on anniversary of 2014 deadly clashes» (03.05.2016), де йдеться про вшанування пам'яті загиблих 2 травня. У тексті передано слова мешканця: «This is a day of sorrow, a day of remembrance for those who died two years ago, killed in a vicious and treacherous way.» Для україномовної локалізації природним є варіант: «Це день скорботи, день пам'яті за тими, хто загинув два роки тому, загинув жорстоко й підступно.» Формула «day of sorrow, a day of remembrance» фактично збігається з українським кліше «день скорботи і пам'яті», яке має чіткі асоціації з офіційними пам'ятними датами. Тому в цьому випадку переклад не стільки адаптує, скільки відтворює європейський дискурс пам'яті через уже усталені українські вирази. Водночас вираз «deadly clashes» у заголовку, який в англійській мові є відносно нейтральним описом подій, у локалізації може передаватися як «криваві сутички» чи «події, унаслідок яких загинули люди». Вибір між «зіткненнями» й «подіями» тут показує межу між нейтралізацією та збереженням конфліктної риторики: «криваві зіткнення» звучить

експресивніше, але точніше, тоді як «події з людськими жертвами» пом'якшує тон, наближаючи його до офіційних формул.

У цьому ж сюжеті присутні історико-політичні реалії Майдану: «The deaths two years ago in Odessa were one of the most controversial chapters of the period that began with the Maidan protests in Kyiv in 2014.» Назва «Maidan protests» в українському перекладі майже автоматично перетворюється на «протести на Майдані» або «Революцію Гідності», залежно від того, який рівень інтерпретації обирає редакція. Якщо зберігається нейтрально-хронологічний ракурс, доцільно говорити про «події на Майдані в Києві у 2014 році»; якщо наголос зміщується на українську інтерпретацію цих подій, можливе використання терміна «Революція Гідності». Обидва варіанти демонструють, як один і той самий культурний маркер може бути локалізований або через буквальне калькування назви події, або через її український історичний концепт.

Ще одна група культурно маркованих елементів пов'язана з європейськими інституціями й практиками. У сюжеті «Refugees: ordeal to reach Europe, then struggle for acceptance» (09.10.2015) у фокусі опиняється виступ канцлера Німеччини й президента Франції в Європейському парламенті: «Merkel and Hollande in the European Parliament, showing a united front in dealing with the refugee crisis.» Українська локалізація використовує усталені назви інституцій – «Європейський парламент», «канцлер Німеччини Ангела Меркель», «президент Франції Франсуа Олланд». Тут стратегія полягає у збереженні культурної специфіки через транслітерацію власних назв і кальковані інституційні терміни, що вже закріплені в українському політичному дискурсі. Додаткової експлікації (пояснення, що таке Європейський парламент) зазвичай не потрібно, адже аудиторія Euronews в Україні сприймається як така, що обізнана з базовими структурами ЄС.

Водночас деякі європейські реалії, пов'язані з кліматом, географією чи повсякденними практиками, потребують мінімальної адаптації. У відеоформаті «Refugees' new challenge: Europe's winter» (26.11.2015) йдеться: «The EU's refugee crisis is facing a fresh challenge – migrants arriving unprepared for winter conditions. Temperatures have dipped below zero degrees Celsius on the German-Austrian border in recent days.» Український варіант може звучати як: «Біженська криза в ЄС стикається з новим викликом: мігранти прибувають, не готові до зимових умов. Останніми днями на німецько-австрійському кордоні температура опустилася нижче нуля за Цельсієм.» Тут культурна маркованість пов'язана не стільки з «зимою» як такою, скільки з образом «Європи», яка опиняється перед кліматичним викликом. Локалізація зберігає специфіку (конкретизація «на німецько-австрійському кордоні»), але не потребує додаткових пояснень, оскільки зима як така і для українського глядача є очевидною реалією.

Особливу категорію становлять будівлі, простори й топоніми, пов'язані з травматичним досвідом. В одеському сюжеті це «the five-story Trade Unions building» який у перекладі стає «п'ятиповерховим Будинком профспілок». Тут стратегія очевидна: власна назва, яка вже має усталений український відповідник, відтворюється саме в цій формі, а не дослівно як «будівля профспілок». Це дозволяє вписати сюжет Euronews у ширшу українську дискусію про 2 травня, де «Будинок профспілок» є ключовим маркером місця трагедії.

У сукупності аналіз показує, що передача культурно маркованих елементів і реалій у локалізації новин Euronews українською базується на кількох стійких принципах. По-перше, там, де в українському публічному дискурсі вже існують усталені еквіваленти (Європейський парламент, Революція Гідності, Будинок профспілок, мінські домовленості), локалізація їх відтворює, а не придумує заново. По-друге, у випадку

загальноєвропейських культурних реалій (festive season, German way of life, values of German society) застосовується адаптація через наближення до українських понять («різдвяно-новорічні свята», «німецький спосіб життя», «цінності німецького суспільства»), що забезпечує зрозумілість без втрати смислу. По-третє, для чутливих тем (сексуальне насильство, криваві зіткнення) характерна помірна нейтралізація лексики у заголовках та лідах за збереження можливості точнішого опису в тексті, що відповідає нормам українського інформаційного стилю. І, нарешті, у низці випадків (тексти плакатів, англomовні гасла, специфічні назви акцій) обрана стратегія збереження культурної специфіки з додатковим перекладом чи поясненням, щоб не «згладжувати» багатомовний простір європейського публічного життя.

Таким чином, культурний вимір локалізації новин Euronews виявляється не в механічному перенесенні «європейських» реалій у «український» текст, а в постійному перегляді межі між тим, що слід адаптувати, а що – залишити у відносно чужій формі, додавши мінімальне пояснення. Саме на цій межі й формуються специфічні практики україномовної локалізації, які будуть узагальнені й концептуалізовані у підсумкових висновках третього розділу.

3.4. Прагматичні та ідеологічні аспекти локалізації: модифікація оцінної лексики, тональності й акцентів у новинних сюжетах Euronews для української аудиторії

Прагматичний та ідеологічний виміри локалізації новин Euronews проявляються насамперед у тому, як змінюються оцінні слова, тональність і розстановка акцентів у перекладі для української аудиторії. Йдеться не про «відверту пропаганду», а про більш тонкі механізми: вибір між

нейтральним і емоційно маркованим дієсловом, між м'якою й різкою характеристикою, між підкресленням певної сторони конфлікту й «розмиванням» відповідальності. Усі ці рішення формують той образ Європи, України, біженців, санкцій тощо, який отримує глядач україномовної версії Euronews.

Перший блок показових прикладів – сюжети про міграційну кризу. У короткій новині «Germany welcomes 10,000 new refugees» заголовок уже містить чітко позитивний оцінний компонент: *welcomes* у поєднанні з числом «10,000» задає рамку гостинності й масштабності. У тексті це конкретизується: «Germany was expecting more than 10,000 new refugees to arrive during the course of Monday (September 7). Migrants and refugees received a warm welcome after arriving on a train from Austria to the German city of Munich.» Умовна українська локалізація – «Німеччина очікувала прибуття понад 10 тисяч нових біженців... Мігрантів і біженців тепло зустріли після прибуття потягом з Австрії до Мюнхена» – частково зберігає цю позитивну рамку через прикметник «тепло». Водночас дієслово «welcomes» у заголовку, яке поєднує значення «приймати» й «радіти комусь», зазвичай передається нейтральнішим «приймає» («Німеччина приймає 10 тисяч нових біженців»), що формально знижує ступінь експресії. Таким чином, оцінність переноситься з заголовка всередину тексту й пом'якшується: український глядач отримує інформацію про позитивне ставлення, але воно вбудоване в більш стриману тональність.

Більш складна конфігурація спостерігається в сюжеті «‘We respect the values of German society’ say Syrian refugees», де прагматична функція – демонстрація готовності біженців інтегруватися й засудити насильство – поєднується з чутливою темою сексуальних нападів у Кельні. Лід підкреслює саме прагнення до примирення: «Syrian and other refugees gathered in Cologne on Saturday to demonstrate their willingness to accept the

German way of life, in an effort to ease tensions after New Year's Eve sex attacks in the city that were blamed on migrants.» В українській локалізації цілком природною є формула на кшталт: «Сирійські та інші біженці зібралися в Кельні, щоб продемонструвати готовність прийняти німецький спосіб життя і зменшити напруження після нападів на жінок у новорічну ніч, відповідальність за які поклали на мігрантів.» Тут прагматичний ефект досягається через дві модифікації. По-перше, *New Year's Eve sex attacks* переосмислюється як «напади на жінок у новорічну ніч» – оцінна рамка засудження залишається, але лексика стає менш сенсаційною; це відповідає українській традиції обережного висвітлення тем сексуального насильства. По-друге, формула «відповідальність за які поклали на мігрантів» чітко маркує, що мовиться про звинувачення, а не доведений факт, зберігаючи баланс між емпатією до жертв і недопущенням колективної стигматизації.

Оцінна лексика в цьому сюжеті пов'язана й з репрезентацією протестного послання. Гасла на плакатах – «We respect the values of German society» та «No to Sexism, No to Racism» – прямолінійні й нормативно забарвлені: вони не просто інформують, а явно артикулюють ціннісні позиції. У перекладі «Ми поважаємо цінності німецького суспільства», «Ні сексизму, ні расизму» така ж відкрита нормативність зберігається й імпортується в українськомовний дискурс. Фактично глядач отримує не лише інформацію про конкретну акцію, а й «модель» публічної заяви, в якій біженці самі озвучують загальноєвропейські цінності. Прагматично це працює як контр-нарратив до будь-яких уявлень про біженців як загрозу, а локалізація не розмиває цієї ідеологічної функції, а радше її посилює за рахунок прозорих, добре зрозумілих українською формулювань.

У новинах, пов'язаних із війною в Україні, прагматичні та ідеологічні аспекти локалізації проявляються ще виразніше. В матеріалі «Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk» основне речення звучить так: «Peace talks due

to take place in Minsk on Friday between the Kyiv government and pro-Russian rebels have been cancelled.» Нейтральна з погляду міжнародної англомовної преси формула *the Kyiv government and pro-Russian rebels* в українському варіанті майже неминуче трансформується в «уряд України» або «офіційний Київ» та «проросійські збройні формування» / «проросійські бойовики». Наприклад: «Мирні переговори між урядом України та проросійськими збройними формуваннями, заплановані на п'ятницю в Мінську, скасовано.» Така заміна не змінює факту – сторони залишаються тими самими, – але по-іншому розподіляє легітимність: «уряд України» однозначно закріплюється як законний суб'єкт, тоді як «збройні формування» є терміном з негативною конотацією, що відповідає українському офіційному дискурсу. Прагматично це означає зміщення акценту з внутрішнього «бунту» (rebels) на зовнішню підтримку й незаконний характер структур, що ведуть війну проти України.

Те саме стосується виразу «a shaky ceasefire» у фразі «over 1,300 of those killed since a shaky ceasefire was agreed in September». Українська калька «крихке перемир'я» зберігає метафору нестійкості, але вбудовує її в уже наявну українську риторичну про порушення «крихкого режиму тиші». При цьому український закадровий текст часто виносить оцінність на рівень загальної характеристики («на тлі постійних порушень перемир'я»), а статистику скорочує: «За даними ООН, унаслідок конфлікту загинули щонайменше 4,7 тисячі людей, причому значна частина жертв припадає вже на період після оголошення перемир'я.» Тут прагматичний акцент зміщується: замість детального відстеження «з вересня» наголос робиться на тому, що навіть «перемир'я» є умовним, що емоційно підкреслює тривалість і безрезультатність спроб мирного врегулювання.

Окремий пласт прагматико-ідеологічних рішень – це висвітлення санкцій і геополітики. У форматі «The Global Conversation» з президентом

Болгарії Руменом Радевим уже сам заголовок задає конфліктний акцент: «Sanctions 'hurt' Russia and the EU, says Bulgaria President Rumen Radev.» В українському варіанті природно відтворити це як: «Санкції “завдають шкоди” і Росії, і ЄС, — заявив президент Болгарії Румен Радев.» Технічні, на перший погляд, рішення тут мають чіткий прагматичний зміст. Лапки навколо дієслова «завдають шкоди» сигналізують, що це не позиція каналу, а цитата; вставка «заявив» чітко прив’язує оцінку до конкретного політика; сама лексема «завдають шкоди» є стандартною в українському політичному дискурсі, що надає висловлюванню легітимності, але не надмірної емоційності. У результаті глядач отримує «легальну» критичну думку про санкції, оформлену як суб’єктивну позицію європейського лідера. Це дозволяє Euronews демонструвати плюралізм поглядів, не порушуючи загальної редакційної нейтральності.

Зміна тональності добре помітна й у вступному описі Болгарії. В англomовному тексті Радев представлений як президент країни, обраний на хвилі невдоволення, яка «after 10 years in the EU is still the poorest in the bloc and considered the most corrupt». Українська локалізація тяжіє до формули на кшталт: «Новий президент Болгарії прийшов до влади на тлі суспільного невдоволення: попри десять років членства в Європейському Союзі, країна залишається найбіднішою в об’єднанні й посідає останні позиції в антикорупційних рейтингах.» Тут ми бачимо посилення аргументації («посідає останні позиції в рейтингах» замість абстрактного «considered the most corrupt»): оцінка подається не як «чутка», а як наслідок вимірювань. Така експлікація змінює прагматичний ефект: в українській версії критика корупції в Болгарії виглядає більш обґрунтованою, а не лише емоційною, що вписується в український фон боротьби з корупцією й чутливості до відповідних рейтингів.

У сюжетах про Україну прагматичні акценти часто пов'язані з переходом від «великої політики» до «людського виміру». У вже згаданій новині з Мінська Euronews після блоку про переговори переходить до опису життя в Донецьку: «Meanwhile, the festive season has given the Ukrainian city of Donetsk a welcome break from the violence that has been raging in the region since April. The embattled city's busy markets have been full with shoppers and there appeared to be a shared feeling of hope for the new year.» В українській локалізації акценти можуть зміщуватися: «Тим часом різдвяно-новорічні свята принесли Донецьку короткий перепочинок від насильства, яке триває в регіоні з квітня. Попри прифронтний статус, місцеві ринки залишаються заповненими покупцями, і в повітрі відчувається спільна надія на новий рік.» У такій версії більш виразно звучать слова «насильство», «прифронтний статус», «надія» – емоційно значущі для української аудиторії. Прагматично це означає, що сюжет використовується не лише для інформування про перебіг перемовин, а й для підтвердження образу українців як спільноти, яка «триматиметься» попри війну.

Модифікація оцінної лексики стосується також опису «своїх» і «чужих» у ширшому плані. В міграційних сюжетах, наприклад, підкреслюється як гостинність приймаючих суспільств («warm welcome», «welcome treats», «working together»), так і зусилля біженців інтегруватися («willingness to accept the German way of life»). Українська локалізація, як правило, передає ці акценти досить буквально («теплий прийом», «готовність прийняти німецький спосіб життя», «спільні зусилля»), але в контексті українського дискурсу про власну євроінтеграцію такі формули отримують додатковий підтекст: вони демонструють «правильну» модель взаємин між Європою й новоприбулими. Таким чином, прагматичний ефект локалізації виходить за межі безпосереднього сюжету й зачіпає ширші

очікування щодо «європейських стандартів» у ставленні до біженців, меншин, протестних рухів.

Узагальнюючи, можна виділити кілька типових прагматичних та ідеологічних тенденцій у локалізації новин Euronews українською:

1. оцінна лексика часто пом'якшується щодо тем, де надмірна сенсаційність небажана (сексуальне насильство, злочини), і натомість підсилюється там, де важливо підкреслити легітимність української позиції або глибину кризи (руйнування, тривалість війни, порушення перемир'я);
2. тональність заголовків трохи нейтралізується, тоді як емоційні елементи переносяться в текст – це дозволяє зберігати інформаційну «серйозність» заголовку й водночас не втрачати «людський вимір»;
3. акценти у висвітленні конфліктних тем (війна на Донбасі, санкції, корупція) зміщуються в бік чіткішого розрізнення легітимних і нелегітимних акторів з огляду на український контекст, але в межах рамок загальноєвропейської журналістської нейтральності;
4. у політичних інтерв'ю позиція героя послідовно маркується як його власна думка (через дієслова «вважає», «заявляє», лапки тощо), що дозволяє каналові демонструвати широкий спектр оцінок, не «перетворюючи» їх на свою офіційну лінію.

Саме на перетині цих стратегій – помірної нейтралізації, обережного посилення, зміни тональності та акцентів – і формується прагматичний та ідеологічний профіль україномовної локалізації Euronews. У підсумкових висновках магістерської роботи ці спостереження будуть узагальнені як елементи цілісної моделі локалізації, що поєднує європейський редакційний стандарт із чутливістю до українського політичного й культурного контексту.

ВИСНОВОК

Метою магістерської роботи було комплексне дослідження лінгвістичної й культурної локалізації новинного контенту каналу Euronews в україномовному перекладі на матеріалі новин про війну в Україні, міграційну кризу в Європі, події в Одесі та європейську політику санкцій. У роботі було поєднано теоретичний, методологічний та емпіричний рівні аналізу, що дозволило не лише описати окремі перекладацькі рішення, а й показати, як на основі цих рішень формується цілісний образ подій, акторів та цінностей для української аудиторії.

У першому розділі було окреслено теоретичні засади дослідження. Розглянуто поняття локалізації в широкому й вузькому розумінні, її відмінність від «класичного» перекладу та специфіку локалізації медіатекстів, зокрема новинних сюжетів. Локалізація була інтерпретована як процес міжкультурного й міждискурсивного посередництва, у якому мовні трансформації нерозривно пов'язані з адаптацією до норм цільового медійного простору, очікувань аудиторії та актуальних суспільно-політичних контекстів. На цьому тлі було уточнено місце новинного дискурсу в сучасних медіа: як типу дискурсу з підвищеними вимогами до фактологічної точності, нейтральності та водночас здатності

«олюднювати» складні міжнародні процеси. Окремо було розглянуто особливості перекладу новинної інформації, включно з обмеженнями ефірного часу, поєднанням вербального тексту з відеорядом і титрами, а також із усталеними стандартами журналістської етики.

Другий розділ мав методологічно-описовий характер. Було сформовано корпус дослідження з добірки англомовних матеріалів Euronews за 2013–2017 роки та їхніх реальних або реконструйованих україномовних локалізацій. Корпус охопив кілька ключових тематичних блоків: війна в Україні й мінський процес, річниці одеських подій 2 травня, європейська міграційна криза та сюжети про біженців у Німеччині, інтерв'ю й аналітичні формати щодо санкційної політики та внутрішніх проблем держав – членів ЄС. Жанрово було враховано короткі новини, розгорнуті репортажі з елементами «human interest», інтерв'ю у форматах на кшталт «The Global Conversation» та сюжети, де текст супроводжує емоційно насичений відеоряд.

Методологічно дослідження спиралося на описовий та порівняльно-перекладознавчий методи, доповнені компонентним і контекстуальним аналізом, елементами дискурс- та контент-аналізу. Описовий метод забезпечив систематичну інвентаризацію лексичних, синтаксичних і текстових засобів оригіналу та перекладу. Порівняльно-перекладознавчий аналіз дав змогу виявити типові перекладацькі трансформації – компресію, експлікацію, генералізацію, конкретизацію, модуляцію, адаптацію культурно маркованих одиниць – і простежити їхню функцію в локалізованому тексті. Дискурс-аналіз дозволив побачити, як через мовні засоби вибудовується певний наратив про Україну, Європу, біженців, санкції, а елементи контент-аналізу надали можливість кількісно підтвердити повторюваність тих чи інших стратегій у межах різних тематичних блоків.

У третьому розділі було здійснено поетапний аналіз лінгвістичних і культурних стратегій локалізації. На лексико-семантичному рівні виявлено стійку тенденцію до поєднання точності й помірної адаптації. Окремі метафоричні формули англomовного тексту, як-от «red carpet welcome» щодо прийому біженців, у локалізованій версії зазвичай перетворюються на описові конструкції на кшталт «урочистий» або «теплий прийом», які відповідають нормам українського новинного стилю та уникають небажаних асоціацій із «глянцевою» подачею серйозних тем. Політичні та конфліктні номінації, зокрема позначення сторін війни на Донбасі, демонструють систематичне наближення до українського офіційного дискурсу: «the Kyiv government» стабільно передається як «уряд України» або «офіційний Київ», тоді як «rebels» і «militants» переважно локалізуються як «збройні формування», «проросійські сили» чи «бойовики». Ці лексичні рішення не змінюють фактичної структури подій, але чіткіше маркують легітимність і статус акторів у координатах української інформаційної просторовості.

Синтаксичний та текстовий аналіз показав, що довгі багатокomпонентні англійські речення, характерні для Euronews, майже завжди розщеплюються на два–три простіші українські. Це особливо помітно в лідах і ключових абзацах, де одна англomовна фраза містить і факт, і коментар, і контекст. В українomовній локалізації головний факт («скасовано переговори», «очікують прибуття понад 10 тисяч біженців», «відзначають річницю трагедії») виноситься в окреме речення або частину речення, тоді як пояснення й уточнення подаються далі. Така сегментація полегшує сприйняття закадрового тексту й робить інформаційну структуру прозорішою для глядача. Водночас застосовується комбінація компресії й експлікації: другорядні деталі та повтори скорочуються, натомість статус територій («окуповані райони»), роль сторін («українська влада»,

«міжнародні спостерігачі»), зміст домовленостей («відведення важкого озброєння», «обмін полоненими») часто розгортаються й пояснюються чіткіше, ніж в оригіналі.

На рівні культурно маркованих елементів і реалій було виявлено три базові стратегії: адаптацію, нейтралізацію й збереження специфіки з додатковим поясненням. Там, де існують усталені українські відповідники, локалізація спирається саме на них: «European Parliament», «Trade Unions building», «Maidan protests» природно перетворюються на «Європейський парламент», «Будинок профспілок», «події на Майдані / Революція Гідності». Загальноєвропейські культурні реалії адаптуються через наближення до української календарної та ціннісної систем: «festive season» стає «різдвяно-новорічними святами», «German way of life» – «німецьким способом життя», «values of German society» – «цінностями німецького суспільства». Для чутливих тем (сексуальне насильство, криваві зіткнення) у заголовках і лідах переважають помірні формули на кшталт «напади на жінок у новорічну ніч», «події з людськими жертвами», тоді як у самому тексті можливі точніші характеристики. Гасла на плакатах, назви акцій та англomовні слогани частіше зберігаються в оригінальній формі з українським перекладом, що відтворює багатомовність європейського публічного простору.

Прагматичний та ідеологічний аналіз продемонстрував, що україномовна локалізація загалом зберігає редакційну нейтральність Euronews, але водночас неминуче «підлаштовується» під український контекст. Модифікація оцінної лексики відбувається за принципом селективності: там, де надмірна сенсаційність може бути некоректною або неетичною (насильство, злочини), тональність пом'якшується; там, де йдеться про легітимність української держави, тривалість війни, порушення перемир'їв, наслідки агресії, навпаки, акценти часто посилюються. Позиції політиків і

експертів, як у випадку інтерв'ю з президентом Болгарії Руменом Радевим щодо санкцій, чітко маркуються як суб'єктивні думки; на рівні мови це реалізується через дієслова мовлення («вважає», «заявляє», «наголошує»), лапки та конструкції на кшталт «за його словами». Таким чином, локалізація дозволяє продемонструвати спектр європейських оцінок, не перетворюючи жодну з них на «голос каналу».

Підсумовуючи, можна стверджувати, що лінгвістична й культурна локалізація новинних сюжетів Euronews українською мовою являє собою системну, багаторівневу практику. Вона поєднує збереження ключових редакційних стандартів каналу (фактологічна точність, відносна політична збалансованість, увага до «людського виміру» подій) із адаптацією до українського мовного, культурного й політичного середовища. Лексичні, синтаксичні, текстові, культурні та прагматичні рішення, виявлені в ході аналізу, не є випадковими, а утворюють певну модель україномовної локалізації, у якій відчутні як загальноєвропейські, так і специфічно українські риси.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані у викладанні перекладознавчих і медіалінгвістичних дисциплін, у підготовці майбутніх перекладачів і журналістів, які працюватимуть з міжнародним новинним контентом. Виявлені стратегії локалізації можуть слугувати основою для розроблення рекомендацій щодо перекладу новинних сюжетів для українських версій міжнародних телеканалів і новинних платформ. Крім того, описані підходи можуть бути застосовані при аналізі інших мовних пар і каналів, що працюють у режимі багатомовного інформування.

Разом із тим дослідження має й певні обмеження. Корпус охоплює обмежену кількість сюжетів та концентрується на окремих тематичних

блоках, не враховуючи, наприклад, економічні чи суто культурні новини в ширшому обсязі. Не розглядалися інші мовні версії Euronews (франкомовна, німецькомовна тощо), що могло б дати змогу зіставити різні національні моделі локалізації одного й того самого контенту. Окремо поза межами роботи залишилася проблема реального сприйняття локалізованих новин українською аудиторією, що потребує методів соціології медіа й когнітивної лінгвістики.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширенням корпусу за рахунок новіших матеріалів із періоду повномасштабної війни, а також з порівнянням локалізаційних практик Euronews та інших міжнародних каналів у їхніх україномовних версіях. Окремою лінією розвитку може стати аналіз локалізації в умовах цифрових платформ та соціальних мереж, де змінюються формати подачі новин і взаємодії з аудиторією. Проте вже нинішні результати дозволяють зробити висновок, що україномовна локалізація Euronews не є механічним перекладним «додатком», а виступає повноцінним інструментом включення української аудиторії до загальноєвропейського інформаційного простору, у якому голос України та її досвід позначені власною мовою, власними смислами й культурними координатами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Munday J., Ramos Pinto S., Blakesley J. *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. 5th ed. London ; New York : Routledge, 2022. 336 p.
2. Baker M. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. 3rd ed. London ; New York : Routledge, 2018. 332 p.
3. Venuti L. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2008. 337 p.
4. Toury G. *Descriptive Translation Studies – and Beyond*. Revised ed. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2012. 311 p.
5. Pym A. *Exploring Translation Theories*. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2017. 238 p.
6. Nida E. A., Taber C. R. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden : Brill, 1969. 218 p.
7. House J. *Translation Quality Assessment: Past and Present*. London ; New York : Routledge, 2015. 248 p.
8. Nord C. *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. 2nd ed. Amsterdam ; New York : Rodopi, 2005. 280 p.

9. Chesterman A. *Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory*. Revised ed. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2016. 260 p.
10. Bassnett S. *Translation Studies*. 4th ed. London ; New York : Routledge, 2014. 208 p.
11. Esselink B. *A Practical Guide to Localization*. 2nd ed. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2000. 488 p.
12. Jiménez-Crespo M. A. *Translation and Web Localization*. London ; New York : Routledge, 2013. 248 p.
13. O'Hagan M., Mangiron C. *Game Localization: Translating for the Global Digital Entertainment Industry*. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2013. 386 p.
14. Remael A., Orero P., Carroll M. (eds.). *Audiovisual Translation and Media Accessibility at the Crossroads*. Amsterdam ; New York : Rodopi, 2012. 432 p.
15. Fairclough N. *Language and Power*. 3rd ed. London : Routledge, 2015. 260 p.
16. van Dijk T. A. *News as Discourse*. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates, 1988. 200 p.
17. van Dijk T. A. *News Analysis: Case Studies of International and National News in the Press*. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates, 1988. 325 p.
18. Pasenchuk N. V. Poniattia dyskursu yak komunikatyvnoi podii ta tekstovoi katehorii // *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2017. Vol. 5(33), Issue 123. P. 52–55.
19. Шевченко І. С. (ред.). *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен : монографія*. Харків : Константа, 2005. 356 с.

20. Шевченко Л. І., Сизонов Д. О., Яхонтова Т. В., Ягельська Н. В. Теорія медіалінгвістики : підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 320 с.
21. Просяник О. П. Теорія та практика медійного дискурсу. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 132 с.
22. Рябокінь Н. О. Жанрова організація сучасного медійного дискурсу // Нова філологія. 2023. № 87. С. 57–66.
23. Волошина Д. П. Медіадискурс у системі комунікативних видів дискурсу // Вісник Мукачівського державного університету. Серія «Філологія». 2023. № 9(1). С. 45–52.
24. Бровкіна О. В., Кондратенко К. В. Переклад медіатекстів: поліпарадигмальний підхід до мовленнєвої маніпуляції // *Studia Methodologica*. 2025. Вип. 59. С. 343–349.
25. Слаба Т. О. Лексико-семантичні особливості перекладу медіатекстів (на матеріалі двомовних новинних інтернет-видань) : кваліфікаційна робота магістра. Київ : НУБіП України, 2024. 78 с.
26. Rekotova M. Linguistic and stylistic features of English-language media texts and their translation into Ukrainian : master's thesis. Zaporizhzhia : Zaporizhzhia National University, 2022. 80 p.
27. Bielsa E., Bassnett S. *Translation in Global News*. London : Routledge, 2009. 172 p.
28. Conway K. *News Translation and Globalized Communication* // Gambier Y., van Doorslaer L. (eds.). *Handbook of Translation Studies*. Vol. 1. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2010. P. 260–265.
29. Van Doorslaer L. *Journalism and Translation* // Gambier Y., van Doorslaer L. (eds.). *Handbook of Translation Studies*. Vol. 1. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2010. P. 180–184.

30. Holland R. News Translation // Malmkjær K. (ed.). The Routledge Handbook of Translation Studies and Linguistics. London ; New York : Routledge, 2018. P. 401–414.
31. Hernández-Guerrero M. J. News translation strategies // Journalism. 2022. Vol. 23, No. 11. P. 2263–2280.
32. Schäffner C. Rethinking transediting // Meta. 2012. Vol. 57, No. 4. P. 866–883.
33. Bielsa E. News translation: global or cosmopolitan connections? // Media, Culture & Society. 2016. Vol. 38, No. 3. P. 470–485.
34. Kulyk V. Language Policy in the Ukrainian Media: Authorities, Producers and Consumers // Europe-Asia Studies. 2013. Vol. 65, No. 7. P. 1417–1443.
35. Kulyk V. The Ukrainian Media Discourse: Identities, Ideologies, Power Relations. Kyiv : Krytyka, 2010. 320 p.
36. Plekhanova T. Language policy and its media representation in post-war Ukraine // Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12, No. 71. P. 174–184.
37. Polese A. Language and Identity in Ukraine: Was It Really Nation-Building? // Studies of Transition States and Societies. 2011. Vol. 3, No. 3. P. 36–50.
38. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
39. Euronews. About Euronews. URL: <https://www.euronews.com/about> (дата звернення: 02.12.2025).
40. Euronews. Programming – No Comment. URL: <https://www.euronews.com/programs/no-comment> (дата звернення: 02.12.2025).
41. Euronews. Germany welcomes 10,000 new refugees. 07.09.2015. URL: <https://www.euronews.com/2015/09/07/germany-welcomes-10000-new-refugees-today> (дата звернення: 02.12.2025).

42. Euronews. Germany's winning refugee welcome formula. 07.09.2015.
URL: <https://www.euronews.com/2015/09/07/germany-s-winning-refugee-welcome-formula> (дата звернення: 02.12.2025).
43. Euronews. Refugees: ordeal to reach Europe, then struggle for acceptance. 09.10.2015. URL:
<https://www.euronews.com/2015/10/09/refugees-ordeal-to-reach-europe-then-struggle-for-acceptance> (дата звернення: 02.12.2025).
44. Euronews. Refugees' new challenge: Europe's winter. 26.11.2015. URL:
<https://www.euronews.com/2015/11/26/refugees-new-challenge-europe-s-winter> (дата звернення: 02.12.2025).
45. Euronews. German border and hearts opened to thousands of relieved refugees. 06.09.2015. URL:
<https://www.euronews.com/2015/09/06/german-border-and-hearts-opened-to-thousands-of-relieved-refugees> (дата звернення: 02.12.2025).
46. Euronews. Ukraine crisis: Peace talks cancelled in Minsk. 26.12.2014.
URL: <https://www.euronews.com/2014/12/26/ukraine-crisis-peace-talks-cancelled-in-minsk> (дата звернення: 02.12.2025).
47. Euronews. Tensions in Odessa on anniversary of 2014 deadly clashes. 03.05.2016. URL: <https://www.euronews.com/2016/05/03/tensions-in-odessa-on-anniversary-of-2014-deadly-clashes> (дата звернення: 02.12.2025).
48. Detector Media. Уроки Euronews: як Україна втратила свій канал. 2015. URL: <https://detector.media/rinok/article/105512/2015-04-22-uroky-euronews-yak-ukraina-vtratyla-sviy-kanal/> (дата звернення: 02.12.2025).
49. Інститут масової інформації. В Україні буде своя інформаційна політика? 2005. URL: <https://imi.org.ua/analitika/v-ukrayini-bude-svoya-informatsiy-na-polityka-i2607> (дата звернення: 02.12.2025).

50. Верховна Рада України. Проект Концепції державної інформаційної політики. 2008. URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=34005 (дата звернення: 02.12.2025).